ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3403 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 8 ՓԵՏՐՎԱՐ 1883 — Ն. Տ. 20 ՓԵՏՐՎԱՐ

ԱԶԱՏ ԼՐԱԳԻՐ

ՊԱՏՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 Մէճիտ
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Օտար Թղթատարով ղրկուած 2 1/2 լիրա
Յանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղրշ երկու անգամի համար 2 ղրշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կը լինի։

30 ՓԱՐԱԶ — ՀԱՆԱՊԱԶՕՐԵԱՑ — 30 ՓԱՐԱԶ

ՊԱՏՄԱՆՔ

Դուրս գնացած լրագրաց համրու ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Լրագրոյս վերաբերեալ Նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր — Տնօրէնին պիտի ուղղուի։ Կ. Պոլիս Բիզա-հանի եօղունը, Շարդ Զարչըսը թիւ 33 Մասիսի դրատներակը։

Ձանրու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

Զտպուած նամակ, յօդուած, եւայլն ետ չեն տրուիր։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Խառն.— Հեռագրական. — Ազգային լուրեր. — Թղթակցութիւնք (Հալէպ, Վան). — Կեսարիա. — Ազգ. Հիւանդանոց. — Առեւտրական. — Վիճակահանութիւն. — Թերթօն Մասիսի։

Կ. ՊՈԼԻՍ 8 ՓԵՏՐՎԱՐ

ԱԶԴ

Գաւառներէն լրագրոյս բաժանորդ գրուիլ ուզող պատուարժան ազգայնոց կը ծանուցանենք թէ տարեկան կամ վեցամսեայ բաժանորդագինը կանխիկ պարտին ղրկել, որպէս զի կարենան լրագիրս ստանալ կանոնաւորապէս։

Այս առթիւ արժան կը համարինք նաեւ ծանուցանել թէ անցեալ տարիէն բաժանորդագին կամ հաշիւ պարտող անձանց և քանի մը տեղերու գործակալաց լրագիր ղրկելը դադրեցուցած ենք վերջին յունվար 15 էն ի վեր, ինչպէս որ ծանուցած էինք։

Եւ որպէս զի բաժանորդագինն արդէն մեր գործակալաց վճարող պատուարժան բաժանորդաց ղրկանք ըրած չլինինք, կը խնդրենք որ անյապաղ իմաց տան մեզ, որպէս զի իրենց լրագիրն ուղղակի իրենց անուան ղրկենք։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Իտալական դեսպան Քորթի կոմսը շաբաթ օրը վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցաւ իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատուցանելու համար։

Սակայն չկարծուիր որ մայրաքաղաքէս մեկնի առանց կարգադրելու այն միջադէպեր, որոց առարկայ եղաւ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ Իտալական հիւպատոսը։

Կը հաւաստեն թէ Բ. Դուռն՝ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատարներէն մին Յափրիկեան Տրիպոլիս ղրկելու դիտաւորութիւն ունի, որպէս զի Իտալական հիւպատոսին և միջնաբերդին պահպանի զինուորներէն միոյն միջև ծագած միջադէպին վրայ քննութիւն մը բանայ։

Կ'ըսուի թէ այս պաշտօնը Նէյր պէյին պիտի յանձնուի։

Իսթըրն Էքսբրէս կը ծանուցանէ թէ Բ. Դուռն՝ Եգիպտոսի վերակազմութեան նկատմամբ Լորտ Կըրանվիլի ծանուցագրին քանի մը կէտերուն վրայ Աւստրիոյ կառավարութեան կարծիքն հարցուցած լինելով, վերջին օրերս պատասխան մ'ստացեր է Վիէննայէն։ Այս պատասխան կատարելապէս համաձայն է այն խորհրդոյ՝ զոր Աւստրիական դեսպան Պ. Քալիչէ յառաջադոյն տուած էր Բ. Դրան։

Կիրակի օրը գումարեալ նախարարաց խորհուրդն Երուսաղէմի Ցունաց պատրիարքական ընտրելեաց ցանկին վրայ խորհրդակցեցաւ, և կայսերական կառավարութեան կողմէ անընդունելի համարուած անունները ջնջելէ յետոյ՝ ցանկը Ֆէնէրի Ցունաց Պատրիարքարանը ղրկեց, հրաման տալով որ ընտրութիւնը կատարուի։

Հելլենաց Թագաւորը Ս. Փրկչի Բ. պատուանշանը տուաւ կայսերական դիւանին առաջին Թարգման Տալուա էֆէնտիին։

Սթամպուլ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Աւստրիական կառավարութիւնը՝ Պերլինի Օսմ. դեսպան Սաատուլլահ փաշային նոյն պաշտօնով Վիէննա երթալուն հաւանութիւն տուած լինելով, Սատուլլահ փաշան Վիէննայի Օսմ. դեսպան անուանող կայսերական հրամանագրին հրատարակման կ'սպասուի այժմ։

Վերջին Թղթաբերով եկած Հելլենական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Հելլենական կառավարութիւնը՝ սահմանագլխի խնդրոյն վերջնական կարգադրումը նկատելով՝ սկսած է եւ կոչել սահմանագլխին վրայ հաստատեալ զօրքերն, ինչպէս նաեւ Թեսալիոյ պահպան զօրաց մէկ մասն։

Վաղըթ կը ծանուցանէ թէ քանի մը պաշտօնական հիւպատոսաց պաշտօնակցութեան պատճառները քննելու պաշտօնով յանձնախումբ մը կազմուած է Արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատունը։

Նոյն լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Շէյխ-Ուպէյտուլլահ, որ Մէքքէ երթալու համար Մուսուլէն մեկնած էր, Պերուէթ հասեր և անտի ալ ճանբայ ելեր է դէպի Ճիտտէ։

Պոյաճի գիւղի Ցունաց եկեղեցիէն գողցուած նիւթերուն մեծ մասը գտնուեցան նոյն գիւղին մէջ պարապ տունէ մը, ուր պահուած էին։

Հոպարթ փաշա երէկուան խզբրն Էքսբրէսի մէջ նամակ մը հրատարակելով ուշադրութիւն կը հրաւիրէ Դանուբի ֆիլիա գետաբերանին նկատմամբ Ռուսիոյ խորհրդոց վրայ։ Անգլոյ-Թուրք ծովապետը կ'ըսէ թէ Ֆիլիայի բերանն աւազի կոյտերէն մաքրուելէ և կանոնաւոր ջրանցքի մը կերպարանքն ստանալէ յետոյ, Դանուբ գետին բոլոր ջուրերն այդ բերանէն հոսիլ պիտի սկսին, որով անգործածելի պիտի դառնան միւս երկու բերանք՝ Սուլինա և Ս. Գէորգ. որք Դանուբի միջազգային նաւարկութեան միակ ճանբայներն էին ցարդ։ Այսպէս, Ռուսիա պիտի սկսի ուղղակի հրամայել բոլոր Դանուբի գետին, քանի որ Ֆիլիայի գետաբերանը կ'անցնի Պեսարապիայէն, որ ռուսական հող է։ Հոպարթ փաշա կը յարէ թէ Ռուսիա այսպէս Դանուբի տէր լինելով, դիւրաւ կրնայ երկրորդ ճիպրալթար մը շինել Սեւ ծովու մէջ, որովհետեւ առաջին կարգի մեծութեամբ և զօրութեամբ նաւահանգիստ մը կըրնայ շինուիլ ի Ֆիլիա։ Հետեւաբար եթէ օր մը Աւստրիոյ կամ Գերմանիոյ կողմէ պատերազմական շարժում լինի, Ռուսիա կարող կը լինի՝ Դանուբի միջոցաւ, կողէն զարնել զանոնք։

Հոպարթ փաշայի այս դիտողութիւններն ուրիշներու կողմէ ալ եղած են։ Երկու շաբաթ առաջ, տեղեկութիւն տալով Դանուբի խընդրոյն վրայ, մեք եւս դիտել տուինք թէ Ֆիլիայի գետաբերանը մաքրելու և իբր թէ առեւտրական նաւարկութեան առջեւ բանալու մարդասիրական խորհրդին ներքեւ Ռուսիա թաքուն դիտում մ'ունի՝ օր մը բոլոր Դանուբի նաւարկութեան տիրանալու, և այնչափ կարեւորութիւն կուտայ իւր այս ձեռնարկութեան, որ, ըստ լրագրաց ոմանց, Անգլիոյ Եգիպտական աշխարհավարութեան հաւանութիւն տալու համար պայման դրած է որ Անգլիա, իբրեւ գլխաւոր նաւային տէրութիւն, հաւանութիւն տայ Ֆիլիայի գետաբերանին նկատմամբ իւր (Ռուսիոյ) առաջադրութեանց։

Ռուս լրագիրք, ինչպէս կը տեղեկանանք երէկի հեռագրերէն, կը ջանան ցրել այս երկիւղներ, և կ'ուզեն հաստատել թէ Ֆիլիայի գետաբերանին շինութիւնները Սուլինայի բերանը խանգարել չպատճառելէ զատ, ընդհակառակն պիտի նըպաստեն Սուլինայի ջուրերն իրենց արդի խորութեան մէջ պահելու։ Բայց տեսնենք Եւրոպա կարեւորութիւն պիտի տա՞յ այս շահախնդրական փաստաբանութեանց։ Կարելի է սակայն որ Աւստրիա վերին և ստորին Դանուբի վրայ միանգամայն իւր գերիշխանութիւնն հաստատելու և Անգլիա Սուէյշի Ջրանցքին իրապէս տիրանալու մասին Ռուսիոյ կողմէ արգելքի չհանդիպելու համար՝ Դանուբի բերանին նկատմամբ անոր խորհրդոց աչք դոցեն։

Արդէն ծանուցանք թէ Ռուսիոյ և Ամերիկայի դեսպանք բողոքած են քարիւղէն 0/0 ին 8 մթերանոցի տուրք առնուելուն դէմ։ Ցիչեալ դեսպանք կը պնդեն որ եթէ քարիւղի մնտուկները մթերանոցներու մէջ պահելու համար տուրք մ'առնուլ հարկ է, պէտք է որ մաքսատան վարչութիւնը վճարէ դայն՝ առած 0/0 ին 8 մաքսատուրքէն։ Սակայն միւս տէրութիւնք տարբեր տեսակէտով կը նկատեն խնդիրն, և կը կարծեն թէ Բ. Դուռն ուզածին պէս թղթապետական տնօրինութիւններ ընելու իրաւունք ունի։

Ինչպէս յառաջագոյն ծանուցինք, մեծ տէրութեանց դեսպաններն այսօր Բ. Դուռն երթալով, Լիբանանու կառավարիչ Բիւսթէմ փաշայի հնգամեայ պաշտօնավարութիւնը (որ ապրիլ 20 ին կը լրանայ) նորոգելու կամ անոր տեղ ուրիշ մ'ընտրելու հարկին վրայ պիտի խորհրդակցին արտաքին գործոց նախարար Արիֆի փաշայի հետ։ Վաղըթ կըսէ թէ Բ. Դուռը մեծապէս գոհ է Բիւսթէմ փաշայի պաշտօնավարութենէն, և հետեւաբար կը կարծէ թէ միւս տէրութիւնք ևս արգելք մը չեն յարուցաներ անոր պաշտօնավարութեան նորոգուելուն դէմ։ Տէրութիւն մը միայն (Ֆրանսա) արգելք հանելու կը միտի եղեր։ Իսթէրն Էքսբրէս կըսէ որ եթէ Բիւսթէմ փաշայի պաշտօնավարութիւնը չնորոգուի, Լիբանանու կարավարիչ ընտրուելու հաւանականութիւն ունեցող անձինք են վախճանեալ Ֆրանքոյ փաշայի որդի և այժմ Վիէննայի Օսմ. գործակատար Նասրի պէյ, Ադրիանուպոլսոյ կուսակալութեան խորհրդական Վասա էֆէնտի և հեռագրաց և թղթատարութեան նախկին վերատեսուչ Թընկըր եաֆէր փաշա։ Ցայտնի է թէ Լիբանանու կառավարիչը պէտք է որ Քըրիստոնեայ և Կաթոլիկ լինի։

Երէկի հեռագրերը Ֆրանսայի մէջ խորհրդարանական տագնապին սաստկանալը կը ծանուցանէին։ Ցայտնի է թէ Ֆերակոյսը մերժած էր երեսփոխանաց ժողովոյն առաջին որոշումը կառավարութեան արտօնութիւն տալու մասին, որ ի հարկին աբսոլիւ թեկնածու միապետականներն։ Երեսփոխանաց ժողովն ալ իւր կարգին մերժեց Ֆերակուտին որոշումն, (Վատինկթոնի առաջարկն, որ կ'ըսէր թէ կառավարութիւնն յայնժամ միայն աբսոլիւ միապետականներն, երբ անոնք Հանրապետութիւնը տապալելու գործնական փորձ մը փորձեն, և բարձրագոյն դատարանէ մը դատապարտուին) և իւր մէջէն բղխած իրաւախոհական առաջարկ մը քուէարկեց, որոյ իմաստին վրայ Հավասի գործակալութիւնն երէկ տեղեկութիւն չտուաւ մեզ։ Բայց Ֆերակոյսն այս առաջարկն ալ մերժեց, որով երկու ժողովոց միջեւ անհամաձայնութիւնը վերջ չդտնելէ զատ, դիւրաւ կը հակցուի թէ աւելի շեշտուած է Հանրապետութեան նախագահը վերջնականապէս ընդունած է Ֆալիէռի նախարարութեան հրաժարականն, իսկ յաջորդին ընտրութեան մասին կարծիքներ միայն կան տակաւին, որովհետեւ, ինչպէս արդէն նշանակած ենք, այս առաջնապլից ժամանակիս մէջ Հանրապետական գլխաւոր քաղաքագէտք չեն համարձակիր նախարարապետի պաշտօն ընդունիլ։— Նորագոյն տեղեկութեանց համար, պէտք է նայիլ փետր. 19 թուով հեռագրաց։

Իսթըրն Էքսբրէս իւր երէկեան թուով կըսէ թէ Բ. Դուռն երկու օրէ ի վեր որ և է լուր չէ առած Գարատաղէն։ Զէթինէէի Օսմանեան դեսպան Ռիզա պէյ, որ իրաց վիճակն անձամբ քննելու համար Շ.քոտրա դնացած էր, Զէթինէէ վերադարձաւ։ Բ. Դուռը՝ սահմանագլխի խնդրոյն դժուարութիւնները հարթելու համար մեծ տէրութեանց դիմած լինելով, այժմ պատասխանի կ'սպասէ։ Մեծ տէրութեանց քով գտնուող Օսմանեան դեսպանք՝ սահմանագլխի դժուարութեանց ուստից յառաջ գալը բացատրելու և Գարատաղի հետ ուղղակի համաձայնելու անհնարութիւնը ցուցնելու պաշտօն ստացած են։ Այս դժուարութեանց գլխաւոր պատճառն է Ալպանիացւոց յամառութիւնն։ Ա՛ռ այժմ սահմանագծուելիք գծոյ յանձնախումբը չկրնար օգտակար լինիլ և չկրնար իսկ դուսարուիլ, որովհետեւ երկիրն այժմ ձիւնով ծածկուած է։ Քանի մը տէրութիւնք իրաւարարութեան վերայ խօսած են, բայց երկու կառավարութեան միջեւ գոյացած բարեկամական կարգադրութեան մը գործադրումն հաւանականաբար աւելի դիւրին է քան իրաւարարական վճռոյ մը գործադրութիւնն։ Ցիչեալ յանձնախմբին անդամից մին միայն՝ Բաուզայի Գերմանական հիւպատոս Սալտէրն հարիւրապետն՝ Շ.քոտրա կը գտնուի և իւր պաշտօնակցաց կ'սպասէ։ Ալպանիացւոց յամառութեան և վրէժխնդրութեան օրինակ մ'է հետեւեալ դէպքն, որ ամսոյս 11ին (Ն. Տ.) պատահած է Շ.քոտրայի մէջ։ Շիլիա ցեղէն բազմաթիւ Ալպանիացիք Ըշքոտրա մտնելով Օսմանեան զինուորական պահականոցին վրայ յարձակեցան, և կատաղի կռուի մը յետոյ ետ մղուեցան. 20ի չափ զօրականք վիրաւորեցան կամ ըսպաննուեցան։

Այս առաւօտեան Թուրքերէն լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական ազդ մը կը ծանուցանէ թէ այս օրերս յանուն Պուլղարիոյ իշխանապետութեան երկու տեսակ արծաթ դրամք սկսած են շրջաբերիլ Թուրքիոյ մէջ. բայց որովհետեւ վերջին օրերս օտար արծաթ դրամոց վրայ դրուած գիներուն հետ բաղդատմամբ՝ իրենց արժէքէն աւելի բարձր գնով կը շրջաբերին, և դրամական տարբերութենէ օգուտ քաղելու վարժուած շահադէտք 0/0 ին 24 կը շահին, ելմտական նախարարութեան խնդրանօք կայսերական կառավարութիւնն յիշեալ Պուլղարական դրամոց շրջաբերութիւնն այժմէն արգիլեց և այս տընօրէնութիւնը գաւառական իշխանութեանց ևս հաղորդեց։

Անցեալներն Հալէպէն հեռագիր մը ծանոյց թէ Իտալական հիւպատոսարանի թարգմանը ձերբակալուելով բանտարկուեր է սպանութեան և կուսապղծութեան կրկին ամբաստանութեամբ։ Սթամպուլ լրագիրն այս գործին վրայ հետեւեալ մանրամասնութիւնները կուտայ, բայց առանց անոնց ստուգութիւնն երաշխաւորելու։ Բանտարկեալ թարգմանին անունը Ֆաթուլլահ Ղազալի է. սա օր մը ուշ ժամանակ փողոցի մը մէջ 9 տարեկան աղջկան մը հանդիպելով կ'սկսի փայլուն խոստումներով հրապուրել զայն. սակայն աղջիկը սարսափելով՝ առանց պատասխանելու կը փախչի. Ֆաթուլլահ ետեւէն վազելով կը բռնէ և իւր տունը տանելով պատիւը կը բռնաբարէ առանց անոր հեծութեանց ականջ դնելու։ Ցղան՝ արիւնաթաթաւ և կիսամեռ՝ իւր ծնողաց տունը կը տարուի. բայց ծնողքը չեն համարձակիր դատ բանալ Ֆաթուլլահի դէմ։ Ցետոյն ընդհ. դատախազը լսելով ձերբակալել կուտայ զայն, որչափ և իտալական պաշտպանութեան ներքև էր նա։ Ֆաթուլլահ նաև իւր խոհարարը ծեծելով սպաննած լինելու ամբաստանութեան ներքև է։

Կ. Պոլսոյ իտալական դեսպանը բողոքեց Ֆաթուլլահ Ղազալիի ձերբակալման դէմ, և իւր թարգմանն օսմ. իշխանութենէն պահանջելու հրաման ղրկեց Հալէպի Իտալական հիւպատոսին։ Հալէպի կուսակալ Ճեմիլ փաշա չէ ուզեր բանտէն արձակել զայն, ըսելով թէ ինք կըրնայ Բ. Դրան մօտ արդարացնել իւր ընթացքն, ինչ որ ալ լինին Կ. Պոլսոյ մէջ իւր դէմ եղած պահանջմունք։

Զէթինէէի մէջ Սերպիոյ Թագաւորական դահուն թեկնածու Քարաեորկէվիչ իշխանին եղած ընդունելութիւնը Պէլկրատի քաղաքական ակմբոց ուշադրութիւնն գրաւած է։ Գարատաղէն եկած վերջին տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն թէ Նիքիթա իշխանը Ցանիլայի պատուանշանը պիտի տայ եղեր Քարաեորկէվիչ իշխանին, ինչպէս նաեւ Գարատաղի ծերակուտին մէջ պատուակալ պաշտօն մը։ Երկիւղ կայ թէ Նիքիթա իշխանին ապագայ փեսայն իւր աներոջ հետ դաւ կը նիւթէ Սերպիոյ Միլան Թագաւորին դէմ։

Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ լրագիրը կը հաւաստէ թէ Սլաւական ընկերութիւնն յառաջիկայ ամառ գիտական խուզարկութիւններ ընելու պաշտօնով յանձնախումբ մը պիտի ղրկէ ի Պուլղարիա։ Այն գիտական արշաւանքին վերջնական հիմնադիրն որոշելու համար քանի մը օրէն համասլաւեան կուսակցութեան գլուխ Պ. Մայքովի նախագահութեամբ մեծ ժողով մը պիտի գումարի, որուն պիտի մասնակցին Ռուսիոյ այլ և այլ ուսումնական հաստատութեանց կողմէ ղրկուած պատուիրակներ։

Քոնիկսպերկէր Ցայթունկ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Արեւելեան Բումէլիի կուսակալ Ալէքոյ փաշա խնդրեր է Ռուսիոյ Գիտութեանց Ակադեմիայէն, որ յիշեալ յանձնախումբն իւր աշխատութեանց շրջանակին մէջ մտցնէ նաև Արեւելեան Բումէլիի գաւառը։ Սակայն չկարծուիր որ Ալէքոյ փաշա այսպիսի առաջարկ մ'ըրած լինի, որովհետեւ համասլաւական կուսակցութեան գլուխ հաշակաւոր Պ. Մայքովի անունն իսկ կը ցուցնէ թէ գիտական խուզարկութեանց պատրուակին ներքեւ քաղաքական նպատակ մը ծածկուած է։

Լա Թիւրքի կ'ըսէ թէ անհիմն է Ֆրանսական դեսպան Տը Նոայլ մայրաքաղաքին հրաժարած լինելու լուրը, զոր Ֆրանսական լրագիրք ոմանք տուած էին։

Գերմանական լրագիրք ոմանք կը պահանջեն որ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանն՝ իբրեւ Գերմանիոյ ազգուենեաց կողմէ ներկայացուցիչ Զարին թաղադրութեան հանդիսին ներկայ գտնուելու համար Մոսկուա չերթայ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 18 փետր.

Հանրապետութեան նախագահը վերջնապէս ընդունեց Ֆալիէրի նախարարութեան հրաժարականը։ Կը հաւաստեն թէ Պ. Ժիւլ Ֆէրրի պիտի յանձնէ նոր նախարարութիւնը կազմելու պաշտօնը։

Հանրապետութեան նախագահին դուստր՝ Տիկին Ուիլսոն աղջիկ զաւակ մը ծնաւ յաջողապէս։

Ալէքսանդրիա, 17 փետր.

Վերջին դէպքերէն վնասեալ անձանց տուուելիք հատուցմանց խնդիրը կտրգադրող միջազգային յանձնախումբն՝ իւր այս աւուր գումարման մէջ որոշեց 4 մասնախումբերու բաժնուիլ։

Այս մասնախումբերէն երեքը մինչեւ 200 ոսկի պահանջումները պիտի քննեն. չորրորդն հողային սեփականութեան խնդրով պիտի զբաղի։ Այս վերջին մասնախումբը գլխաւորապէս գործաւոր դասուն գործ հայթայթելու նըպատակաւ կազմուած է։

Կը յուսացուի թէ նախնական քննութիւնը մէկ ամսէն կրնայ աւարտիլ եւ թէ ամբողջ յանձնախմբին աշխատութիւնները վեց ամսէն աւելի չեն տեւեր։

Կը կարծուի թէ Եգիպտական կառավարութիւնն վերոյիշեալ պահանջներուն փոխարէն մինչեւ 3,500,000 ոսկի վճարելու տրամադիր է։

Փարիզ 19 փետր.

Հանրապետութեան նախագահը Պ. Ժիւլ Ֆէրրի յանձնեց նոր նախարարութիւնը կազմելու պաշտօնը։

Լոնտրա 19 փետր.

Դանուբի Եւրոպական յանձնախումբը բողոքեց այն որոշման դէմ զոր Ռումանիոյ կառավարութիւնը տուած է Կալացի եւ Սուլինայի նաւահանգիստներուն ազատութիւնը բառնալու մասաք։ Յանձնախումբը կը յիշեցնէ թէ 1879ի նստաշրջանին ժամանակ Ռումանիոյ պատուիրակը բացորոշապէս ճանչած էր թէ վերոյիշեալ երկու նաւահանգիստներու ազատ լինիլը միջազգային պայմանագրութիւն մ'էր։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքական փոխանորդ Հայրը երէկ Դատական նախարար Ասիմ փաշայի հետ տեսակցեցաւ, յետոյ Օրթագիւղ երթալով այցելութիւն տուաւ Պուլղարաց Էկզարքին։

Նորակազմ Տնտեսական խորհուրդն իւր անդամից մեծամասնութեամբ երէկ իւր առաջին նիստն ըրաւ ի Պատրիարքարան։

Գեր. Սիմէոն եպիսկոպոս և Հ. Մկրեան ընդունած են վանօրէից խորհրդոյ անդամակցութիւնը, բայց աշխարհական անդամ մը դեռ չէ ընտրուած։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱԶԴ

Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնս պարտ անձին կը համարի ներկայիս ծանուցանել մայրաքաղաքիս Պատ. Թաղ. Խորհրդոց և գաւառաց Գեր. Առաջնորդաց թէ՝ Ազգ. Հիւանդանոցի հաստատութիւնն որ հիմնուած է միայն 450 պատսպարեալ ընդունելու համար, այժմ անդ պատսպարելոց թիւը 650ի հասած ըլլալով, բնականաբար տեղ չունի ծեր, անկար, ուսանող և այլ անձինք ընդունելու, բացի հիւանդներէ, որք ի հարկէ պիտի պատսպարուին։

Հոգաբարձութիւնս հարկ կը համարի ներկայ պաշտօնական ծանուցմամբ յայտ առնել զայս ի գիտութիւն համայն պաշտօնական մարմնոց և ազգայնոց։

Ի դիմաց Հիւ. Հոգաբարձութեան
Ատենադպիր — Ատենապետ
Տէր. Կէ-դ-էլիրան — Մէ-ոյել Ցէ-էրեան
7 փետր. 1883

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ի ԿԻԼԻԿԻՈՅ

—o—

Հալէպ 20 յունվ. 1883.

Ընթերցողաց յայտնի է թերեւս թէ Հալէպի գաւառին Ղնիա և Եգուպիա անուն գիւղօրէից մէջ գըտնուղ Հայ ժողովրդեան մաս մը քանի մը տարի առաջ Լատինականութիւն ընդունեց չնորհիւ Մեսրոպ ա. նուն չքահանայի մը։ Այս եկեղեցականի և տեղւոյն Շէյխ Հանանանուն գիւղապետին միջև վէճ մը ծագած էր յառաջագոյն, և յետոյ առնելիքի մը պատճառաւ սաստկացած, զոր կիլիկիոյ կաթողիկոսն Աթոռի իրաւունքներէն ունէր Մեսրոպին վրայ, և զոր գանձելու պաշտօն տուած էր Շէյխ Հաննային։ Մեսրոպ չքահանայն, Շէյխին միջամտութենէն աւելի եւս զայրանալով, Լատինականութիւն ընդունեց իւր հետ տանելով մաս մը պարզամիտ ժողովուրդ։

Երուսաղիմայ Լատին Բագէրներն, որք միշտ սրս կը փնտռեն, այս շարժումը տեսնելով, և մինակ Մեսրոպ չքահանային չվստահելով, Մէնդուրա անուն մոլեռանդ և գըրեթէ խենթ կրօնաւոր մը զրկեցին՝ Զնիոյ և Եգուպտոյ Հայերն հովուելու և նոր օրսեր ընելու կարեւոր պաշտօնով։

Հայր Մէնդուրա սկսաւ բռնական միջոցներ ի գործ դնել իւր առաքելական (՞.՞.) պաշտօնին կատարման համար։ Այսկէ վեճ մը ծագած է Բաղերային և տեղւոյն Հայ ժողովրդեան միջև։ Այս վեճ մօտերս սաստկանալով, Հայ ժողովուրդը Կիլիկիոյ կաթողիկոսին միջոցաւ Հալէպի կուսակալ ճէվիլ փաշային դիմեց։ Բայց կուսակալը Լատինաց կողմը բռնել կը թուի։

Ճիզուիդ կրօնաւորը, տեղւոյն Գաղղիական մոլեռանդ հիւպատոսին յենլով, այդ երկու գիւղօրէից Հայերը կը շարունակէ զանազան պահանջանօք ծեծել, կը հայհոյէ և հրացեալ գործիքներով կը տանջէ, և Հայերն երբ իրեն դիմադրեն կ՚ըսէ անոնց. «մինչեւ որ Լատին չըլլաք չպիտի ազատիք իմ ձեռքէն» իսկ երբ Հայերն առ տեղական կառավարութիւնն դիմեն և երբ անկէ քննիչ պաշտօնեայներ գան, կը վըռնտէ զանոնք ըսելով. «դուք ի՞նչ կը խառնուիք իմ գործիս։ ես չեմ ճանչնար ձեր ո՛չ կառավարութիւնը և ո՛չ Տէրութիւնը, քանզի այս երկիրը Գաղղիական կառավարութեան պատկանեալ է, և ես նորա հպատակն եմ»։

Վերոյիշեալ Հայ գիւղօրէից քահանայք և իշխանք առ Վեհ. Կաթողիկոսն դիմեցին լալագին աղերսելով որ կամ այդ Լատին կրօնաւորը վերցուի իրենց գիւղերէն, և կամ Հայ գիւղացոց ուրիշ երկիր մը ցոյց տրուի անդր գաղթելու համար։

Նորին Վեհ. Սրբազնութիւնը եւս դիմեց առ կուսակալն այս մասին թէ թղթերներով և թէ անձնապէս տեսակցութեամբ, ինչպէս նաեւ յիշեալ գիւղացի քահանայից և իշխանաց եւս առ կուսակալն աղերսագրեր տալ տուաւ։

Կուսակալը այն միջոցին լաւ ըմբռնեց խնդիրը և հասկցաւ որ այս խնդիրը ոչ կրօնական է և ո՛չ ազգային, այլ քաղաքական կէտ նպատակի ունի պարզապէս, ու անմիջապէս ի նիստ հրաւիրելով Վարչական Ժողովոյ (իտարէ մէճլիսի) գլխաւոր անդամները՝ ընդ երկար խորհրդակցութիւն մ՚ըրաւ անոնց հետ, վրճռեց որ Լատին կրօնաւորը վերցուի անկէ, հոն երբէք չերթալու պայմանաւ, ճիսիրի տեղակալը Մուրատ էֆ. որ հոս կը գտնուէր նոյն միջոցին, անմիջապէս ի ճիսիր զրկեց հրաման տալով անոր որ հանդերձ ժողովականներով՝ անձամբ Ղնիա երթայ քննութիւն բանայ, և որովհետեւ այդ Լատին կրօնաւորը և կրօնափոխ մի Արաբ՝ լատինացեալ 7—8 Հայերու ձեռքով տեղւոյն Հայերէն միայն մահէբէն (ձէթի գործարան) կոխած և կողոպտած էին, այդ կողոպտիչներն ձերբակալէ և քննութեան ենթարկելով Հալէպ զրկէ, և այն Լատին կրօնաւորը ընդհակառակութեամբ Հալէպ զրկէ։ Մուրատ էֆ. կատարեց Նորին կուսակալութեան հրամանները, յիշեալ կողոպտիչները զրկեց այսր, բայց Լատին կրօնաւորը իմանալով որ ընդհակառակութեամբ պիտի զրկուի ի Հալէպ, վախաւ եկաւ հոս ինքնին, և սակայն հաղիւ 8—10 օր մնաց ասա, մէյ մ՚ալ լսեցինք որ կուսակալը հրաման տուեր է Լատին կըրօնաւորին վերադառնալ ի Ղնեա, և արժանահաւատ անձերէ ըստուգեցինք օր կուսակալը Ամերիկեան դեր հիւպատոս լատին Ֆրէտերիկ Փոխերի, Նաում Սօլայի և այլ մի քանի լատին և օտար հպատակ անձանց միջամտութեամբ թոյլատրեր է լատին կրօնաւորին ի Ղնեա վերադառնալու, և նա իր այդ վերադարձմամբ աւելի ոյժ առնելով սաստկացուցած է իւր բարբարոսութիւնները, և յայտնի համարձակ կը պոռայ եղեր տեղւոյն Հայ և Ցաճիկ հասարակութեան առջեւ թէ. «Այս երկիրը քիչ ժամանակէն Գաղղիոյ տերութիւնը պիտի տիրէ և այն ատեն ձեր թէ մեծերը և թէ դուք իմ ձեռքս պիտի հանձնուիք ամենայն հնազանդութեամբ։»

Այս լուրն առնուելուն պէս, կաթողիկոսը՝ առ Ցէրութիւնն և առ Ազգն իւր հաւատարմութեան պարտքը կատարելով, վերստին կուսակալին դիմեց մի առ մի հաղորդելով այս եղելութիւնները, և նա կարեւորութիւն տալ չուզեց, և փոխանակ այդ լատին կրօնաւորը պատժելու՝ Շէյխ Հանանէն բանտարկել կ՚ուզայ, և երբ իրեն կը հարցուի. «ես տեղեկութիւն չունիմ կըսէ», և ի վերջոյ հրաման կ՚ընէ որ հանեն բանտէն։

Թիւէն երկու օր յառաջ Ս. Կաթողիկոսը կուսակալին քով գնաց և ընդ երկար բանակցեցաւ այս դէպքերուն նկատմամբ, և վերջապէս կառուցելով բաժնուեցաւ քովէն, և այսօր հեռագրաւ պիտի բողոքէ, և երբ հարկը պահանջէ, բարձր պաշտօնատուններ եւս պիտի դիմէ հեռագրաւ (*)։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ի ՀԱՑԱՍՏԱՆԷ

—=—

(Մեր Վանպորտպէն Թղթակցէն)

Վան, 20 յունվ./1 փետր. 83.

Այսօր մեզ դարձեալ պէտք է հնաբերբերն Հէքեարիի մեր ազգային գործերը։ «Կ՚երեւի որ Հէքեարիի Հայոց պաշտօնակ փոխ-առաջնորդ Բաղունի Յովհաննէս վարդապետն ալ որոշած է Շէյխ Ուպէյտուլլահի հետ միայն դուրս ելնել իւր նախորդ պաշտօնավայրէն», կը դրէի ձեզ մի օր. փորձը ցոյց տուաց որ ես կը սխալէի իմ ենթադրութեան մէջ։ Ահա այսօր երկու ամիսէ հետէ որ Հէքեարիէն մեկնած է Շէյխ Ուպէյտուլլահ, բայց Բաղունին տակաւին իւր պաշտօնատեղին կը մնայ՝ ոտնակոխ առնելով ազգային Վարչութեան հրամանը։ Սակայն խնդիրն այն տեղ է թէ Բաղունին ո՞ւմ պէտքն է յանձնէ իւր հօտն, եթէ երբէք հակառակ ամեն հաւանականութեան ուրոշ իսկ մեկնել իւր պաշտօնավայրէն։ «Էր չյանձնեց Արիստակէս վարդապետին» կը հարցնեն. բայց Արիստակէսի պաշտօնը՝ զոր կեդր. վարչութիւնը չվաւերացուցի՝ հասարակային կարծեաց դատապարտութեան միայն արժանի էր, զոր մերժեց Հէքեարիի կուսակալ Վսեմ. Հիլմի փաշան։ Այսպէս օտարներէ՛ն միշտ պիտի սորվինք մենք այն դասերը, զոր մեր ազգային շահուց ճշմարիտ դիտակցութենէն միայն պարտաւոր ենք սորվիլ։ Ցաւալի է այս, բայց ճշմարտութիւն մ՚է, որոյ մի օրինակն էլ տեսանք Պատր. վերահաստատութեան առթիւ։ Ի՞նչ ասել է Հէքեարիի նման բազմայոյզ և կարեւոր գաւառի մ՚ազգային վարչութեան զեկը յանձնել այնպիսի ձեռքերու, որք ոչ թէ մեկան՝ այլ հաղիւ մաճ բռնելու արժանի են։ Միթէ այսչա՞փ դիւրին է՝ առանց վախնալու ապագայի ահաւոր պատասխանատուութենէն թեթեւութեամբ խաղալ ժողովրդեան ապագային հետ։ ինչ և իցէ, մենք անցնիմք մեր ասելիքներուն։ Եթէ Յովհաննէս վարդապետ Ազգ. վարչութեան հրամանը չյարգելուն համար յանցաւոր է, միթէ՞ նուազ յանցաւոր է Ազգ. Վարչութիւնը՝ որ չվրեն կը գտնայ երբ գործը հանրային հարցերի վրայ է։ Այսօր եթէ Բաղունին մեկնի Հէքեարիէն, մեր Հէքեարիանակ ազգ-

(*)։—Մեր տեղեկութեանց նայելով, Կիլիկիոյ Կաթողիկոսն իրօք հեռագրաւ բողոք բարձած է առ Բ. Դուռն։ Ծ. խ.

դայինք այնչափ անխնամ պիտի մընան. որչափ Բաղունին իւր մօտալուտ անկումը տեսնելով սկսած է մեծագոյն գործունէութիւնցոյց տալ կուսակիցներ վաստկելու համար, և յաջողած է մասամբ։ Ուրեմն Յովհաննէս վարդապետի անտաստութիւնը մասամբ էլ նպաստաւոր եղած է ազգային շահուց ի չնորհս Ազգ. վարչութեան չիլ քաղաքականութեան։ Մեր խօսքը ի հարկէ Գաւառ. վարչութեան վրայ է։

Գոհ եմ որ Ազգ. կեդր. վարչութիւն թերեւս նկատողութեան առնելով մեր գրածները Հէքեարի մասին, սկսած է լուրջ ուշադրութիւն նուիրել այդ կարեւոր հարցին։ Հէքեարին առանձին կուսակալութեան վերածելու բնական հետեւանքն է անշուշտ զայն վանայ առաջնորդութեան իրաւասութենէն հանելու որոշումը, եթէ երբէք գործադրուի. իսկ եթէ միջոց մը կայ որով կարելի լինի պաշտօնապէս Վանայ անմիջական իրաւասութեան ենթարկել Հէքեարին առանց նորա շահերին վնասելու, մի շատ իմաստուն որոշումն է՝ զոր կարելի է պատշաճապէս գնահատել։ Վերջապէս Հէքեարի յետ այսորիկ Վանայ իրաւասութեան ներքեւ մնայ կամ ոչ, սակայն բացայայտ ճշմարտութիւն մ՚է որ յետ այսորիկ ոչ եւս կարելի է իւր պաշտօնի գլուխը պահել Յովհաննէս վարդապետը։ Սոսկալի է որ մեր Հէքեարիի ազգայինք հանրագիր մը սարադրած են, որով կը խնդրեն Ազգ. վարչութենէն որ Բաղունին իւր նախորդ պաշտօնին մէջ վերահաստատուի, բայց վստահ ենք որ այդպիսի հանրագրեր չեն կրնար ներգործել Վարչութեան որոշման վրայ։ Արդէն դիտենք որ Յովհաննէս վարդապետ Բաշխալէի հարուստ դասակարգերի մէջ մի խումբ կուսակիցներ ունի, որք կը համակրին իրեն. կարելի է որ մի խումբ մարդիկ էլ Բաղունիի ներկայ գործունէութիւնը բաղդատելով Արիստակէս վարդապետի առաւել թոյլ գործունէութեան հետ, վայրկենապէս համակրած լինին նմա. էլ չեմ ասեր թէ կարելի է որ ոմանք էլ ստորագրած լինին հանրագիրն առանց դիտակցութեան, որպէս այդ կը պատահի շատ անգամ. բայց այս ամենից երբէք պէտք չէ հետեւցընել որ Բաղունին մի արժանաւոր պաշտօնեայ է կամ՚ կարող է լինիլ երբէք։ Եթէ կեդր. վարչութիւնը մի կարող պաշտօնէի միջոցաւ որոշած է մօտաւորապէս հակել այդ գաւառի մեր խեղճ ազգայնոց շահերի վրայ, այդ պաշտօնեայն ոչ երբէք Բաղունին կրնայ լինել։ Յուսանք որ Վարչութիւնը կը բարեհաճի նկատողութեան առնուլ այս տողերն Հէքեարիի Առաջնորդութեան մասին իւր վերջնական վճիռն արտասանած ժամանակ։

* * *

Բաշդալէէն ինձ կը գրեն թէ այն տեղ լուր տարածուած էր որ Շէյխ-Ուպէյտուլլահ արդէն Մուսուլէն ճամբայ ելած է Մէտինէ երթալու համար։ Ցաւալի չէ ո՞ւրախ սուտուգութիւն ունի այս լուր, բայց կրնայ անհաւանական չլինել նկատելով որ Շէյխն արդէն փափաք յայտնած էր Մէտինէ երթալու։

Նոյնպէս ինձ կը հաւատան որ Շէյխի որդիներէն Շէյխի հետ գընայ նորա երէց որդին միայն Մէհմեդ-Սաադը, իսկ Աբդիւլ-Գասէր՝ նորա կրտսեր որդին՝ Շէյխի ձերբակալութեան օրից ի վեր անհրաժեշտ եղած է և չգիտցուիր թէ ո՞ւր է։ Աբդիւլ-Գասէր քաջ և ճարտար մարդ մ՚է, ուստի նորա անյայտ մնալը մտահոգութիւն կը պատճառէ։ Շէյխին հեռացման վերաբերեալ Բիւրդեր չատ արտասած են և չեն յուսար որ նա նորէն վերադառնայ. կորած կը համարին իրենց յոյսերը։ Շէյխի բնակարանը գրեթէ աւերակ է դարձել։ Իսկ Հէքեարի զրկուած վաչառները գրեթէ ամբողջապէս վերադարձած են արդէն իրենց տեղերը, բայց քանի մը վաչառներ՝ որք ձմեռը պիտի անցուցեն այս տեղ և Հէքեարի։ Մուսա փաշան արդէն բաւական ժամանակէ ի վեր այս տեղից մեկնած է ի կարին։

* * *

Գոհունութեամբ կը տեսնենք որ ի սկզբան ծանուցուածին չափ կարեւորութիւն չունի կարնոյ խնդիրն։ Արդէն գոհունութեամբ կ՚իմանանք որ 300 էն աւելի ձերբակալեալներն արձակուած են՝ անշուշտ անմեղութիւններին ապացուցուելով։

* * *

Բաւական ժամանակէ ի վեր դըրամական մեծ տագնապ կը տիրէ այս տեղ։ Առեւտուրը, որ գոհացուցիչ չէր արդէն, այժմ բոլորովին դադրած է։ Դրամը անգտանելի կ՚ինչոյց և Պարսկաստանի հրապարակները կը քաշուին, այնպէս որ, կարելի է ասել, տասնեակ տարիէ վերջը մեր հրապարակին վրայ դրամ՚ չգտնի մնայ երբէք, եթէ ներկայ դրութիւնը շարունակուի։ Մի պարոն անցեալ տարի տեղեկագիր մը հրատարակեց Մոսիսի մէջ, որով կը ջանար հաստատել թէ մեր գաւառին մէջ դրամական մուտքը մեծ է ելքէն տարին առաւել քան 300,000 լիրայ։ Աւելորդ է ասել որ այս տեսակ ենթադրութիւնները փոփուկ բարձերու վրայ տեսնուած դեղեցիկ երազներու կարգէն են, որք դժբաղդաբար երբէք իրականութիւն չունին։ Օսմ. լիրան այս տեղ Մէճիտիէի հետ 110 ղրուշի բարձրացաւ. կը վախցուի որ աւելի բարձրանայ. արդէն մի անգամ մինչեւ 111 ղրուշի բարձրացած էր։ Երկրիս տնտեսական դրութեան վրայ կարեւոր է լուրջ ուշադրութիւն դարձնել, ապա թէ ոչ՝ ներկայ դրութեան ներքեւ անհրաժեշտ պիտի լինի մնանկութիւնն, և այս մեծագոյն չարիքն է երկրիս համար։

ԿԵՍԱՐԻԱ.

—=—

(Շար. եւ վերջ)

Արանց համար մասնաւոր վարժարան չկայ, բայց աղջկանց համար, ասկէ տասն տարի յառաջ Մանուկեան էֆէնտիներու ձեռամբ կազմուած Արամեան ընկերութիւնը մասնաւոր վարժարան մը բացած է. առջի տարիները այս վարժարանն ազէկ վիճակի մէջ է եղեր, այժմ սոյն ընկերութեան եկամուտը դժնդակաբար իջեցուած լինելուն պատճառաւ դրեթէ ոչնչացած է, և վարժարանն ալ բնականաբար տարտամ վիճակի մէջ է. թէև վարժարանին մէջ 100էն աւելի աշակերտուհիք կան, սակայն տարիէ մ՚ի վեր վարժարանի հոգաբարձուց հրաժարման պատճառաւ գործերն երեսի վրայ մնան և այժմեան դասատուին՝ Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ տիրացուներէն լինելով շարական կարդալէն զատ աւելի բան մը չգիտնալն, մանաւանդ կեսարացի աղջիկները 13 հասակին մէջ ամուսնացնելով դպրատան մէջ աշակերտուհիներ չունենալով՝ առաւել եւս պատճառ եղած են այս վարժարանի յետադիմութեան։

Ընկերութիւն։

Կեսարիոյ մէջ մինչեւ ցայժմ ընկերութիւններ կազմուած են, բայց դժբաղդաբար ամենքն ալ առանց հասնելու իւր նպատակին լուծուած են և ասոնց հետեւանքն եղած է կեսարացւոց վրայ յուսահատութիւն մը տիրելն և ի կեսարիա Ընկ. յառաջ չերթար դաղափարին տարածումէն. եթէ մէկը հոն ընկերութիւն մը կազմելու ձեռնամուխ լինի, պարսաւանաց արժանի լինելէ զատ գործ մը չկրնար տեսնել։

Այժմ կեսարիոյ մէջ երկու ընկերութիւն կայ. մէկը կրթասիրական և միւսն Ռուսմնասիրական ընկերութիւն։

Առաջինն այսօր 400ի չափ բաժանորդ ունի, նպատակն է դիշերօթիկ վարժարան մը հիմնել աղքատ մանկտւոյ համար, տարիէ մը ի վեր այս ընկերութիւնը կ՚աշխատի կիրակի օրերը ազգային վարժարանի մէջ «կիրակնօրեայ վարժարան» բանալով, հոն հասարակութեան բարոյական դասեր կը տրուի ձրիապէս, ազգային դասատու Մեծ. Խաչատուր էֆէնտի Պաղատաղեանի կողմէն, որոյ տաղանդն և ազգասիրական զգացումներն արդէն յայտնի են զինքն ի մօտոյ ճանչցողաց, սակայն ժողովրդեան անտարբերութեան ասոիճանը ցուցնելու համար սա չափը ըսեմ. Պարտ սուարեան էֆ.ի տուած դասերը թէ՝ փիլիսոփայական և թէ՝ առաւուծաբանական տեսակէտով հասարակութեան կողմէ ալ գնահատուած լինելով, կիրակի օրերն հինգ հարիւրէն մինչեւ հազար ժողովուրդ կը ժողովին. ասոնք վախանակ անգամակցելու ընկերութեան, մեծ բան մ՚ալ չէ ամիսը 40 փարա, անտարբեր աչքը կը նային. ասկէ զատ՝ բացուած կիրակնօրեայ վարժարանին ծախքը գոցելու նպատակաւ դուրսը գրուած դանձանակին՝ բազմականաց 7/8երորդ մասն հինգ փարա իսկ չտալով ձեռնունայն կերթան։

Ռուսմն. ընկերութիւնն ալ, որոյ նպատակն է Աւետարան ծանալ, ասկէ 12 տարի առաջ Լուսաւորչեան անուամբ կազմուած է, եռքը քօմիտէի կասկածանօք թէ՝ ազգէն և թէ՝ տեղական կառավարութենէն հալածուելով գաղտնի փակուեցաւ, և ընկերութեան Ատենապետ Պ. Ա. Երէցեան նոյն ժամանակ Պոլիս գալով Թրիմեան Հայրիկի Պատրիարքութեան միջոցին, Ազգ. Պատրիարքարանի դիմեց, ընկերութեան անունն Ռուսմնասիրականի փոխելով և Հայրիկէն ալ կոնդակ մը առնելով կեսարիա կը վերադառնայ և մինչեւ ցայսօր կը շարունակեն. սոյն ընկերութեան մէջ թէև գժտութիւն մը կայ Պ. Երէցեանի Ամերիկա երթալով բժշկութիւն սովրելէ եռքը կեսարիա վերադառնալէն յետոյ պէտք եղած հաշիւը չտալէն կամ՚իր խօստմունքները դրժելուն համար, այս կէտերը մեր նպատակէն դուրս լինելով՝ երկար գրելը զանց կառնենք. այսու հանդերձ ընկերութեան ընթացքին վրայ ալ առանց իրաւացի քննադատութիւն մը ընելու լռութիւն չենք կրնար պահել։

Ռուսմն. ընկերութիւնն իրենց յատկացեալ աղօթատեղի մը ունին հոն. ընկերութեան Ատենապետ Պ. Երէցեան Աւետարան կը քարոզէ Բողոքականաց մեկնութեամբ. եռքը ալ աղօթք մը կընեն բողոքականաց ձեւով. յիշեալ ընկերութեան անդամը, զորս կեսարացիք Լուսաւորչականներ կը հռչակեն իրենց հին անուամբ, և մեք ալ Լուսաւորչական խմբակ կըսենք, Հայաստանեայց եկեղեցին կ՚ընդունիմք կըսեն և ընդունած դաւանութեան ընդհակառակը կը բարոզեն, զոյգփոխութիւն, բարեխօսութիւն ևն. չընդունելով Այս «խըմբակ» պարզապէս Հայաստանեայց եկեղեցւոյ դրօշակին տակ Բողոքականութիւն կը քարոզէ։ Այսոնց այս ընթացքին մեք չենք կրնար համբերել, վասն զի եթէ Բողոքական չեն, ի՞նչ հարկ կայ կիրակի օրերը բողոքականաց դրութեամբ աղօթատեղի մը ունենալով հոն աղօթքներ կատարելու. եթէ Բողոքական են, համարձակապէս առանց վախնալու իւրեանց բաղձանքն յայտնելու են, կրօնքը ազատ է, այն տեղն ոչ ոք չէ կարող ընդդէմ խօսելու. բայց այժմ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ զաւակներն եմք ըսելով, և միանգամայն չընդունելով նորա ընդունած աւանդութիւնները, գաղտնապէս բողոքականութիւն քարոզող ճիզուիթաց ալ անտարբեր աչք չենք կրնար նայիլ։

Չենք գիտեր որ Թրիմեան Սրբազանի մը պէս աչալուրջ Պատրիարք մը ի՞նչպէս եղեր է անգիտաբար խաբուած է, և տասն տարի միսիոնարաց հրամանաւ բողոքականութիւն քարոզող անձի մը ձեռքը կոնդակ տալով մեր եկեղեցւոյ դրօշակին տակ ընկերութեան անուամբ բողոքականութիւն ծաւալելու թոյլ տուած է։

Այս ընկերութեան բացած դրպրոցին մէջ, մեք կեսարիա եղած ժամանակ 20 տարեկան զուտ Բողոքական վարժապետ մը դասատարակութեան պաշտօնը կը վարէր, հոն յաճախող տղոց բողոքականաց աղօթքներ կը սովրեցներ, դպրատան մէջ հայկարանութիւն չկայ, Բողոքական մեթոտը կը տիրէ վարժարանին մէջ ալ։

Այսմ մասին Տ. Տ. Ներսէս Սրբազան Պատրիարք Հ՝որ խորին ուշադրութիւնը յատկապէս կը հրաւիրեմք խմբարհաբար, վասն զի այս «Լուսաւորչական խմբակ» միամիտ հասարակութեան միտքը պըղտորելով իր եկեղեցիէն անջատելու վրայ է՝ Թրիմեան Սրբազանի տուած կոնդակին յենլով. նաեւ կը խնդրեմք Նորին Սրբազնութենէն որ յիշեալ ազգավնաս ընկերութեան յառաջխաղացման առաջքն առնելու չնորհն ընէ, վասն զի լսած ենք որ կեսարիոյ մէջ ներկայ անիշխանութենէն ազգավնաս ընկերութեան անդամք գուռ քաղելով ժողովրդեան մէջ ինչ ինչ սրամիտներ ցանելու վրայ են եղեր. եթէ հիմակուընէ առաջքն չառնուի, հաւանական է որ սոցա ընթացքը մեր եկեղեցւոյ շահուն հակառակ կէտի մը վրայ պիտի յանգի։

Կեսարիոյ ներկայ ողբալի վիճակին մէջ աչքի զարնող և ամեն դաւառի համար նախանձելի բան մը կայ, որ զայն ալ առանց յիշելու չենք անցներ. այն է Ազգասաց Հոգաբարձութեան դիշեր ցերեկ անխոնջ աշխատութիւնը. մինչեւ ասկէ երկու տարի առաջ՝ աղքատները փողոց առ փողոց մուրանալով կ՚ապրէին և կիրակի օրերն ալ եկեղեցւոյ բակը խռնելով անցորդաց տըհաճութիւն կը պատճառէին։ —

Այսօրուայ օրս թէ՝ եկեղեցւոյ մէջ և թէ՝ շուկայներու մէջ յատուկ անձանց խանութներուն մէջ գանձանակներ դրուած են և տարին 600 ոսկիի չափ դումար մը ժողուելով ինն աղքատասեր անձերէ բաղկացեալ Հոգաբարձութեան ձեռամբ ամեն կիրակի օրերն ըստ եղանակին աղքատաց կը բաշխուի որոշեալ քանակութեամբ. այս դրութեամբ չըքաւորներն ալ մուրալէն և փողոցներու մէջ պտըտելէն ազատեցան։ Այս գեղեցիկ դրութեամբ կեսարացիք առաջին օրինակ հանդիսացած են Ասիոյ բոլոր քաղաքաց մանաւանդ Պոլսեցւոց համար ալ, որովհետեւ Պոլսոյ մէջ ալ աղքատաց խնամք տանող օրինաւոր տեսչութիւն մը չկայ։ Կեսարիոյ թշուառները՝ բաղդատելով Պոլսոյ պէս մայրաքաղաքի մը թշուառաց հետ, շատ բարեբաստիկ են։

ՅԱԿՈԲ Գ. ՁԱՄՈՒՐԵԱՆ

2 14 փետր. 1883

Կ. Պոլիս

ԱԶԳԱՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

—

Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը հրատարակէ Ձեր պատուական լրագրոյն միջոցաւ Ցունվար ամսոյ նուիրատու ազգայնոց անունները.

Նիկոմիդիոյ և շրջակայ գիւղօրէից եկեղեցեաց մէջ ջըջագայած պնակաց հասոյթն 81 տարւոյ	1320
Նիկոմիդիոյ եկեղեցեաց մէջ ջրջագայած պնակի հասոյթ 82 տարւոյ	750

Մեծ. Յովհաննէս էֆ. Քէրէստեճեան, ինչպէս ամեն տա-

րի, այս տարի եւս բարեհաճեցաւ նուիրել 5 Օ. ոսկի	540
Մեծապատիւ Տիարք Բարեպաշտ ոմն ձեռամբ Մի-քայէլ Ցակոբեանի	324
Թադէոս Մէնզիլճեան ձեռամբ Պապիկ էֆ. Բալչինովի	270
Սամաթիոյ Պատ. Հայկական ընկերութեան Ջանիւք բարեսէր անձերէ հաւաքեալ	200
Սամաթիոյ Նորահաստատ «Խնամատար Միութիւն Աղգ. Հիւանդանոցի» կոչմանէ ձեռամբ Միհրան էֆէնտի Կարապետեանի	180
Ցարութիւն Սիսոեան	80
Ցակոբ Մարտիկեան	54
Խաչատուր Ադամեան	20
Տիգրանի սրճարանէ հացագին դեկտ. ամսոյ	20
	3758

Օրտուի ազգայիններէ հանգանակեալ ձեռամբ Միրիճանեան Մարտիրոս էֆէնտիի

523 հօխայ լուբիա	
Նիկոմիդիոյ Գեր. Առաջնորդ Հօր միջոցաւ տեղւոյն ազգայիններէն հանգանակեալ	87
հօխայ ձաւար	
Դեղագործ Իսպէչարեան եղբարք	1
ոչխար	
Տրապիզոնցի Պ. Թորգոմ Թորգոմեան	1
ոչխար	
Բարեսէր ոմն 2 ոչխար	
Զմիւռնացի Երամ 1 ոչխար	
Կարապետ Փափազեան	39
հօխայ բրինձ	
Կեսարացի բաստըրմաճի Ցակոբ Շալճեան	13 1/2
հօխա Ամասիա պամբասի	
Տոքթոր Ստեփան Միսքճեան	2 1/2
հօխա վարդեղջուր	
Զկնորս Միքայէլ Մարտի օղլու	600
հատ քօլեօղ	
Բարեսէր անձ մը	22
հօխա ուսկումբի ձուկ	
Աւետիս Սուրէնեան	5
հօխա արփա չէհրիյէսի	
Թաշճի կարապետ Ցակոբեան	15
հօխա 300 տրամ մաս	
» 200 » բրինձ	6
» 200 » քուլրուք իւղ	2
Գէորգ Զարգարեան	17 1/2
հօխայ գրի թուղթ	
Ս. Ղ. Պարտիզպանեան	300
հատ սիկառի թուղթ	
Տիվրիկցի ֆէսճի ազգայինք	121
հատ ֆէս	
Տիկին Սոֆիկ Կէմճեան	1
ճանֆէս սկիհի ծածկոց	
Որբանոցի ուսանողներէն մին	1
զոյգ թուենոց, 1 փորուրար	
Խոսրով էֆ. Թորճանէլեան, ինչպէս անցեալ տարի, այս տարի եւս բարեհաճեցաւ մէկ տարեկան «Բուրսատան Մանկանց» նուիրել Որբանոցիս։	

Մնաք յարգանօք

Ի դիմաց Հոգ. Հիւ.

Ատենադպիր — Ատենապետ

Տէր. Կէորգ-Հէրբաս — Մարտ. Ցակոբեան

1883 փետր. 1

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ 1—7 ՓԵՏՐՎ.

ՆԵՐՔԻՆ ԵՐԿՐ

ԹԻՖԹԻՐ. — Շաբթուս վաճառեցաւ 100 հակ, ստորին տեսակ, 12—18 զրուշի հոխան։ Պատրաստ՝ 6300 հակ։ Հրապարակն հանդարտ է. լաւ տեսակաց վրայ որ եւ է գործ չեղաւ. անուանական գին՝ 23—24 զրուշ։ Ստորին տեսակներու առեւտուրն ալ փոքր ինչ թուլցաւ. սակայն եւ այնպէս ըստ տեսակին 9էն մինչեւ 18 զրուշի գնողներ կը գտնուին։

ԲՈՒՐԴ. — Հանդարտ. նշանակելու արժանի կարեւոր գործ մը չկայ։ Գասպագ պաչիին գիներն 8 3/4—9 1/4 էն մինչեւ 4 3/4—5 զրուշին վրայ անչարժ կը մնան, ըստ տեսակին. 30,000 հոխա պատրաստ կայ։ Քըրբմայի վրայ որ եւ է գործ չեղաւ։

ԱՓԻՈՆ. — Շաբթուս վաճառուած չեղաւ։ Պատրաստ՝ 300 կողով։ Հրապարակն հանդարտ է առ այժմ՝ առանց գընողի։ Բայց յառաջիկայ շաբթուան համար քանի մը գործեր կը յուսացուին։ Գիները թոյլ են, Մալաթիա՝ 245 զրուշ։ Էնկիւրիւ՝ 200 զրուշ։ Գարահիսար՝ 180 զրուշ։ Նալը խան, Պէյ պազար, Պիւէճիք՝ 180—185 զրուշ։ Կէյվէ՝ 175—180 զրուշ։ Պալը քէսէր՝ 200 զրուշ։ Զիլէ՝ 235—240 զրուշ։ եւ ստորին տեսակ՝ 115—140 զրուշ հոխան։

ԳԱԶԻ ԽԷԺ (քիթրէ). — Վաճառեցաւ 1700 հոխա, այն է 700 հոխա բնական սպիտակ (Եոզգատ) 26 3/4 զրուշ հոխան եւ 1000 հոխա ստորին տեսակ 6 1/4 զրուշ հոխան։ Պատրաստ՝ 110,000 հոխա։ Հրապարակն հանդարտ է, գընող չկայ. գիներն անուանական են, որովհետեւ կարեւոր գործ մը չլինիր. Էքսթրա սպիտակ՝ 31—32 զրուշ, բնական սպիտակ բանուած 28—29 զրուշ, բնական սպիտակ՝ 25 1/2—26 զրուշ, բնական ըսպիտակ սովորական 21—23 զրուշ, լաւ տեսակ դեղին՝ 19 1/2—20 զրուշ, միջնակարգ դեղին՝ 16—17 զրուշ, եւ ստորին 6 զրուշ հոխան։

ԴԱՀԻՐ. — Վաճառեցաւ 56 պարկ վեր տեսակ Կեսարիա 12 3/4—13 զրուշ հոխան։ Պատրաստ՝ 450 պարկ, այն է 200 պարկ Կեսարիա եւ Էնկիւրիւ եւ 100 պարկ Եւզոկիա։ Վաճառատերք չեն ուզեր վաճառել, բայց հրապարակին վրայ ալ գնողք առնու մեծ փոյթ չեն ցուցուներ։ Նոր վաճառք չգար։ գիներն են. — Կեսարիա՝ 13 զրուշ եւ Զիլէ ու Եւզոկիա 10 3/4 զրուշ։

ԴԻՏՈՐ. — Պատրաստ՝ 200 պարկ սեւ եւ 100 պարկ սպիտակ։ Գիներն են. — Սեւ 7—7 1/2 զրուշ եւ սպիտակ 6—6 1/2 զրուշ. վաճառողք ինչպէս նաեւ գնողք սակաւաթիւ են։

ՄԵՂՐԱՄՈՄ. — 1,000 հոխա վաճառեցաւ փոխանցմամբ (թրանզիթով) 18 1/4 զրուշի հոխան։ Հրապարակն հանդարտ է։

ՍԱԼԷՊ. — Նշանակելիք գործ մը չկայ։

Պատրաստ՝ 4000 հոխայ։ Գիներն անփոփոխ կը մնան 17 1/2—18 1/2 զրուշի վրայ։

ՄՈՐԹ. — Եզի մորթ, նշանակութեան արժանի գործ մը չեղաւ. պատրաստ՝ 2500 կտոր Քասթէմունի եւ Էնկիւրիւ, որոց հոխային գինն է 10 1/2—10 3/4 զրուշ։ Կեսարիոյ ապրանք չկայ։ Նապաստակի մորթ. վաճառեցաւ 5,000 կտոր 17—17 1/4 մէճիտիէի 100 կտորը։

ԲԱՄԲԱԿ. — Վաճառեցաւ 43 հակ, Ատանա՝ 6 5/8—6 7/8 զրուշ եւ Զմիւռնիոյ՝ 7 1/8 զրուշ։ Հրապարակը թոյլ է

ԿԱՊԵՐՏ. — Շաբթուս վաճառեցաւ 210 կտոր, այն է 60 կտոր Շիրվան 50 ֆրանքի կտորը եւ 150 կտոր զանազան տեսակէ։ Պատրաստ՝ 7,500 կտոր։ հրապարակը միշտ հանդարտ է, եւ գնողաց թիւը սահմանափակ։ Տալիստանի լաւ տեսակներն եւ մանաւորապէս նամազի կոչուած Շիրվանները գնող կը գտնեն։ Միւս տեսակներն ինչպէս նաեւ Պախկատանի կապերտները լքեալ վիճակի մէջ են։

ՄԵՏԱՔՍ. — Շաբթուս վաճառեցաւ 79 հակ, այն է 52 հակ Ըէշիթ 31 1/2—32 ֆրանքի հոխան, 22 հակ Նուխա 36 1/2—39 ֆրանքի, 5 հակ Խոքանա 202 1/2 զրուշի հոխան (ոսկին 100 զրուշէն)։ Պատրաստ 60 հակ։ Խոքանա եւ Պուխարայէն նոր ապրանք չգար. հրապարակն հանդարտ է. բայց գնողք քիչ մ'աւելի են։

Ա. Զ Դ

Ցառաջիկայ շաբաթ օր վերոյ. 12/24ին տեղի պիտի ունենայ Բերա Թէվֆիք պաշի Թատրոնին մէջ, յօգուտ Բերայի Գերմանօ—Իսրայէլական դպրոցաց տրուած տարեկան պարահանդէսն ընդ բարձր հովանաւորութեամբ վսեմափայլ պարոն տը Գալիսի, դեսպանին Աւստրո—Հունգարիոյ։

Այս ընտրելոց պարահանդէսին հռչակն արդէն շատոնց ի վեր հանրածանօթ լինելով, բնաւ պէտք չկայ աստ անոր գովեան ընելու։ Ամեն օր կրնայ ըսել մեզ հետ թէ օգտակարը զուարճալին հետ կըրնայ զուգաւորիլ բառին բացարձակ նշանակութեամբ։

Պէտք է սակայն յաւելուլ թէ մասնախումբը բան չէ խնայած որ այս տարի առաւել եւս գոհացնէ հասարակութիւնն, և յուսալի է որ հանդիսականք դայն ամեն տարիներէ գերազանց պիտի գտնեն։ Հանդիսավայրը շքեղապէս պիտի զարդարուի, ծաղկանց առատութեան հետ սքանչելի երաժշտական խումբեր, ևն ևն պիտի գտնուին։

Դիմակաւորք պարտին մասնախմբին ներկայանալ։

Պարահանդէսի յատուկ զգեստ անհրաժեշտ է։

Գին մտից կէս Օսմ. ոսկի։

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Սուրբ Ներսիսեան վարժարանիս աղջկանց ձեռագործներուն վիճակահանութիւնը 30 Յունվար կիրակի օր տեղի ունեցաւ, որոյ շահող թիւերն ներկայիս ներփակելով պատիւ ունիմք յղել առ Զերդ Մեծապատուութիւն, եւ կաղաչէ վարժարանիս Հոգաբարձութիւնը որ զայն հրատարակել բարեհաճիք Ձեր ազգօգուտ թերթին միջոցաւ ի գիտութիւն սիրելի ազգայնոց, եւ ազգաբրեք միանգամայն թէ շահող տէրերն մինչեւ փետրվարի վերջ կրնան դիմել ի թաղական խորհրդարան եւ ընդունիլ շահուած ձեռակերտը, իսկ մարտ 1էն սկսեալ վարժարանս իրեն պիտի յատկացնէ մնացեալները։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան

Ատենադպիր — Ատենապետ

Ս. Հէրոդեաբպէյենթեան — Յ. Ա. Տէ-բրէ

Յունվար 30 կիրակի աւուր Ս. Ներսեսեան երկսեռ վարժարանի աշակերտուհեաց ձեռագործներուն վիճակահանութեան շահող թիւերն են։

Թիւ տոմս.	Թիւ ձեռ.	Թիւ տոմս.	Թիւ ձեռ.	Թիւ տոմս.	Թիւ ձեռ.
1	30	95	95	196	39
2	46	96	26	212	8
9	100	100	88	213	55
19	99	103	21	221	17
27	76	118	59	224	19
29	27	135	10	234	49
30	24	136	2	235	77
34	40	140	16	236	11
39	44	144	34	237	14
41	51	153	4	244	12
43	64	156	68	252	22
47	5	161	91	253	52
51	90	164	43	263	20
56	29	166	85	265	87
62	98	169	53	276	89
72	66	174	74	281	7
85	71	178	33	288	23
87	65	179	50	304	18
88	94	183	58	307	86
93	13	191	82	310	69
316	63			430	28
316	80			436	83
325	41			445	67
331	25			448	78
347	61			455	70
352	6			464	36
362	9			467	81
364	57			471	92
366	56			474	47
371	62			476	84
379	54			479	93
385	96			480	42
388	38			486	32
392	15			489	37
401	3			490	73
404	31			492	1
412	45			493	79
413	35			495	72
420	97			498	60
426	48			500	75

Ա. Զ Դ

Առեւտրական նախարարութիւնը պաշտօնապէս հրաւէր կը կարդայ բնիկ և օտարազգի վաճառականաց, սեղանաւորաց և գործարանատերաց, որպէս զի իրենց անուններն առեւտրական սենեկին տումարներուն մէջ արձանագրել տան։ Առեւտրական սենեակը կայսերական կառավարութեան և վաճառականաց միջև յարաբերութեանց միջնորդ լինելով, դատական իշխանութիւնը շատ անգամ անոր կը դիմէ որ և է վաճառականի վրայ տեղեկութիւն առնելու համար. եթէ վաճառականաց անուանք արձանագրեալ չլինին յատուկ տումարներու մէջ, առեւտրական սենեակն իրմէ ուզուած տեղեկութիւնը չկրնար տալ և հետեւապէս վաճառականաց գործերուն կարգադրման դիւրութիւն մ'ընծայելու անկարող կը լինի. սակից զատ, վաճառականաց վերաբերեալ երաշխաւորագրեր կայսերական հրամանաւ պէտք է որ այսուհետեւ առեւտրական սենեկին կողմէ վաւերացեալ լինին. բայց որովհետեւ առեւտրական սենեակն իւր տումարներուն մէջ չարձանագրուած վաճառականներուն հարստութիւնն ու վարկն որոշելու անկարող պիտի լինի, այնպիսիք վաճառական չպիտի համարուին յաչս առեւտրական նախարարութեան։

Ա. Զ Դ

ՏՈՔԹՈՐ ԵԴՈՒԱՐԴ Կ. ԻԻԹԻԻՃԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ ամեն օր ժամը 6էն 10 կը գտնուի Պոլիս, կամուրջին դիմացը, Քիւչիւքեան էֆէնտիի Դեղարանն, և հիւանդ կ'ընդունի։

Կիրակի օրերը նոյն դեղարանին մէջ ժամ 3էն 8 ձրի կը նայի աղքատաց։

Մնացեալ ժամանակները պատրաստ է հիւանդաց այցելել, կամ իւր տան մէջ ընդունիլ, ի Պէշիկթաշ, փոսթա ճատտէ, թիւ 34։

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻԻԹԻԻՃԵԱՆ

Ա. Զ Դ

Շոգւով բանող մեքենայ մը ի վաճառ հանուած է, որ 40 ձիու ոյժ ունի։

		Գնորդներ
Տիամէթրը	տիւ սիլէնտրը	445
»	տիւ վոլան	4000
»	տը լա բուլի	2000
Գուրս տիւ բիսթոն		950

Այս մեքենան, զոր լարելու համար 9,50 մէթր երկայնութեամբ և 3,25 մէթր լայնութեամբ տեղ մը պէտք է, կատարելապէս նոր է։ Զայն տեսնելու փափաքողք պէտք է դիմեն Արեւելեան Բումէլիի երկաթգիծ—Տնօրէն։

ԸՆԴ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

Վսեմափայլ Պ. Մարքի տը Նօայլի

ԳԵՍՊԱՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Դիւնակաւոր եւ Ամիդիական

Ի ՆՊԱՍՏ

ՄԻԱՅԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՅՈՑ

(ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ, ԴՊՐՈՑԱՍԻՐԱՑ-ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ եւ ԿԻԼԻԿԵԱՆ)

Հինգշ. Փետր. 17/1 Մարտ, 1883, Երեկոյեան ժամը 3½ին

Ի ԹԱՏՐՈՆ ՎԷՐՏԻ, ԲԵՐԱ

Մուտք, մէկ Օսմ. ոսկի

ԱՆԴԱՄԲ ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՑԱՆՁՆԱԽՄԲԻՆ

Մեծ Տըվօ. Է., Տնօրէն Օսմ. Կայս. Պանքային	Նախագահ
Վսեմ. Նուբեան Յովհաննէս էֆ.	Դեր-Նախագահ
Մեծ. Էսաեան Միքտիչ էֆ.	Գանձապետ
» Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ.	Քարտուղար

Տեարք

Մեծ. Ազարեան Յօզէֆ
» Ալթունտիւրրի Առաքել
» Ասլանեան Գէորգ
» Ապտուլլահ Վիչէն
» Գարամանեան Կարապետ
» Թորոսեան Յովհաննէս էֆ.
» Թրօթը Հ. Զին. կցորդ Անգլ. Դեսպանատան
» Լըմուան Լէոն, Տնօրէն «Քրէտի Լիոնէ» Պանքային
Վսեմ. Խումարեան Կարապետ էֆ.
Մեծ. Կիւլպէնկեան Պատրիկ
» Կիւմիւշկէրտան Գրիգոր
» Հաճեան Անտոն
» Հալաճեան Բարսեղ
Վսեմ. Մաքսուտեան Սեպուհ էֆ.

Տեարք

Մեծ. Ցովակիմեան Գառնիկ
» Նորատունկեան Յարութիւն
» Շահպազ Մաքսուտ
» Շամտանճեան Գրիգոր
» Ուիթէքքը Էտ. Տնօրէն «Էքսբրէս» լրագրոյ
Վսեմ. Զայեան Իլիաս էֆ.
Մեծ. Սամանճի Գէորգ
Վսեմ. Սէրվիչէն էֆ.
Մեծ. Սթանպօլլեան Յովակիմ
» Տատեան Տիրան պէյ
» Տօմանիէ, Թղթակից Փարիզու «Թան» լրագրոյ
» Օպարէ, Նախագահ Օսմ. Ընդհ. Պարտուց Յանձնաժողովոյ։

կարգադրման դիւրութիւն մ'ընծայելու անկարող կը լինի. սակից զատ, վաճառականաց վերաբերեալ երաշխաւորագրեր կայսերական հրամանաւ պէտք է որ այսուհետեւ առեւտրական սենեկին կողմէ վաւերացեալ լինին. բայց որովհետեւ առեւտրական սենեակն իւր տումարներուն մէջ չարձանագրուած վաճառականներուն հարստութիւնն ու վարկն որոշելու անկարող պիտի լինի, այնպիսիք վաճառական չպիտի համարուին յաչս առեւտրական նախարարութեան։

Ա. Զ Դ

ՏՈՔԹՈՐ ԵԴՈՒԱՐԴ Կ. ԻԻԹԻԻՃԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ ամեն օր ժամը 6էն 10 կը գտնուի Պոլիս, կամուրջին դիմացը, Քիւչիւքեան էֆէնտիի Դեղարանն, և հիւանդ կ'ընդունի։

Կիրակի օրերը նոյն դեղարանին մէջ ժամ 3էն 8 ձրի կը նայի աղքատաց։

Մնացեալ ժամանակները պատրաստ է հիւանդաց այցելել, կամ իւր տան մէջ ընդունիլ, ի Պէշիկթաշ, փոսթա ճատտէ, թիւ 34։

ԹԵՐԹՕՆ ՄԱՍԻՍԻ

(32)

ԷՏՄՈՆ ԱՊՈՒ

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆՔ ՓԱՐԻԶԻ

Բ.

ՄՕՐԵՂԲԱՅՐ ԵՒ ՔԵՌՈՐԴԻ

3

դոյն զուարթութենէ ծայրագոյն տխրութեան կ'անցնի. մենամոլութեան և մելancholութեան դարմանալի խառնուրդ մ'է։

— Խելքը բոլորովին կորուսած չէ՞։

— Ոչ, Պարոն, իւր խելագարութիւնը մէկ կէտի վրայ է, և ճշդիւ ձեր մասնագիտութեան կը վերաբերի։

— Ինչ է իւր հիւանդութեան բնութիւնը։

— Աւա՜ղ, Պ. Տոքթէօր, մեր դարուն բնութիւնը, ընչաքաղցութիւն։ Մանկութենէն ի վեր աշխատած է և հարստութիւն չունի։ Հայրս ալ նոյն կէտէն ճանբայ ելնելով՝ բաւական մեծ հարստութիւն թողուց ինձ։ Այս սիրելի մօրեղբայրս նախանձիլ սկսաւ. յեր ոչ մտածեց որ իմ միակ ազգականս լինելով, կրնար իմ ժառանգորդս լինիլ երբոր մեռնէի, և խնամակալս լինիլ եթէ խենդենայի. և որովհետեւ տկարամիտ մարդ մը դիւրաւ կը հաւատայ իւր փափաքած բանին, այս տարաբաղդն ալ այնպէս համոզուեր է թէ ես խելքս կորուսեր եմ։ Ամենուն այսպէս ըսելէ զատ, հարկաւ ձեզ ալ պիտի ըսէ։ Կառքին մէջ, թէև ձեռները կապուած, կը կարծէր թէ ինք էր որ զիս ձեզ կը բերէր։

— Ո՞րչափ ժամանակ է որ այս հիւանդութիւնն սկսած է։

— Երեք ամսոյ չափ։ Դոնապանիս օթեակը գնացեր և շուարեալ դէմքով մ'ըսեր է. «Պարո՛ն Լամնուէլ, դուք ապշիկ մ'ունիք... Թողէ՛ք զայն ձեր օթեակին մէջ և եկէք օգնեցէք ինձ որ քեռորդիս կապենք։»

— Իւր վիճակը կը հասկնայ. գիտէ՞ իւր հիւանդ լինելը։

— Ոչ, Պարո՛ն. և կը կարծեմ թէ լաւ նշան մ'է այս։ Զմոռնամ ըսել ձեզ նաեւ թէ իւր մենդական գործարաններուն ալ խանգարում եկած է։ Ախորժակը բոլորովին կորսուած է, և երկար քնհատութեանց ենթակայ է։

— Այդ դէշ չէ։ Կանոնաւորապէս ուտող ու քնացող խելագարը դրեթէ անբուժելի է։ Ներեցէք ինձ որ արձնցնեմ ձեր հիւանդ մօրեղբայրը։»

— Պ. Օվրէ մեկմով ցնցեց Պ. Մորլոյի ուսն, որ իսկոյն արթննալով ցատկեց ոտքի վրայ եւաւ։ Իւր առաջին շարժումն եղաւ աչերը շփել։ Երբոր տեսաւ որ ձեռները կապուած էին, դուշակեց եղելութիւնն, և սկսաւ բարձրաձայն խնդալ։

— Դէշ կատակ չէ՞, ըսաւ։

Ֆրանսուա, Տոքթէօրը մէկ կողմ քաշելով.

— Կը տեսնէ՞ք այս խնդալը։ Հինգ վայրկեանէն պիտի կատղի։

— Դուք ինձ թողուցէք. ես գիտեմ ընելիքս։

Եւ հիւանդին քովն երթալով սկսաւ ժպտիլ երեսին, իբրեւ զբօսնելի ուզուած տղու մը։ — Սիրելի՛ս, ըսաւ անոր, կանուխ արթնցաք. լաւ երազներ տեսա՞ք։

— Ե՞ս. երազ չտեսայ։ Տրցակի մը պէս կապուած լինելուս վրայ կը ծիծաղիմ։ Տեսնողը կը կարծէ թէ խելագարն ես եմ։

— Կը տեսնէ՞ք, Պ. Տոքթէ՛օր, ըսաւ Ֆրանսուա, ահա կը հաստատէ ըսածս։

— Հաճեցէք թեւերս քակել, Տոքթէ՛օր. ես աւելի լաւ կը բացատրեմ միտքս երբոր հանգիստ լինիմ։

— Կը քակեմ ձեր թեւերը, բարեկա՛մ, բայց կը խոստանա՞ք որ հանդարտ պիտի կենաք։

— Ա՛, Պարո՛ն, դուք ալ զիս խելագարի տեղ կը դնէք։

— Ոչ, բարեկա՛մ, բայց դուք հիւանդ էք, ձեզ պիտի խնամենք, պիտի բժշկենք։ Ահա կը քակեմ ձեր ձեռները. խելօք կեցէք։

— Ի՞նչ զարմանալի բան է այս. ես քեռորդիս կը բերէի ձեզ։

— Լա՛ւ, լա՛ւ, ըսաւ Պ. Օվրէ. ադոր վրայ եռքը կը խօսինք. ես ձեզ քնացած գտայ. ցերեկը ննջել յաճախ կը պատահի՞ ձեզ։

— Երբէ՞ք՝ սա անպիտան գիրքը...։

— Օ՜, օ՜, ըրաւ հեղինակը. թեթեւ բան չէ այս։ Վերջապէս դուք կը կարծէք թէ ձեր քեռորդին խենդ է։

— Կապելու, Պարո՛ն Տոքթէօր, և ապացոյցն այս է որ ես պարտաւորեցայ անոր ձեռները կապել այս չուանով։

— Բայց ձեր ձեռներն էին կապուած։ Չէ՞ք յիշեր որ ե՛ս քակեցի հիմա ձեր ձեռնակապը։

— Ես էի, ան էր։ Թող տուէք որ գործը հասկցնեմ ձեզ։

— Լա՛ւ, բարեկա՛մ, գլուխնիդ կը տաքնայ. ահա կասկարմիր եղած էք։ Ես չեմ ուզեր որ յոգնիք։ Իմ հարցմանցս միայն պատասխանեցէք։ Դուք կ'ըսէք թէ ձեր քեռորդին հիւանդ է, այնպէս չէ՞։

— Խե՜նդ, խե՜նդ, խե՜նդ։

— Եւ դո՞հ էք զայն խենդ տեսնելով։

— Ե՞ս։

— Անկեղծօրէն պատասխան տուէք ինձ։ Դուք չէք ուզեր որ բժշկուի. այնպէս չէ՞։

— Ինչո՞ւ համար։

— Որպէս զի հարստութիւնը ձեր ձեռքը մնայ։ Դուք հարստանալ ուզէք։ Կը բարկանաք որ երկար ժամանակ աշխատեր էք ու չէք կրցեր հարստանալ, և կը մտածէք որ ձեր ալ կարգն եկած է. այնպէս չէ՞։»

Պ. Մորլոյ պատասխան չեր տար. աչուքները դէպի դետին տնկած էր։ Կը հարցնէր ինքնիրեն թէ արդեօք դէշ երա՞զ մը կը տեսնէր. և թէ ի՞նչ աստիճան իրականութիւն կար ձեռք կապելու պատմութեան և այս հարցմանց մէջ, զոր այս անծանօթ մարդը կ'ընէր, իբրեւ բաց դիրք կարդալով իւր խղճմտանքին մէջ։

— Զայնե՞ր կը լսէ, հարցուց բժիշկը։»

Խեղճ մօրեղբօր մազերը քստմնեցան գլխուն վրայ։ Ցիշեց այն յամառ ձայնն որ իւր ականջն ի վար խօսած էր, և մեքենաբար պատասխանեց.

— Երբեմն։

— Ա՜, ցնորած է։

— Բայց ոչ, ես հիւանդ չեմ. թող տուէք զիս որ դուրս ելնեմ։ Հոս խելքիս պիտի գայ։ Հարցուցէք իմ բարեկամներուս. ամենն ալ պիտի ըսեն ձեզ թէ իմ խելքս գլուխս է։ Ցնեցէք բազկերակս. և պիտի տեսնէք որ ես տենդ չունիմ։

— Պարո՛ն, աւելցուց Տոքթէօրը, եթէ կարող լինէինք տենդ տալ մեր հիւանդներուն, ամենն ալ կը բժշկէինք։

Պ. Մորլոյ ինկաւ իւր թիկնաթոռին վրայ։ Իսկ քեռորդին կը ճէմէր Տոքթէօրին սենեկին մէջ։

— Պարո՛ն, ըսաւ Ֆրանսուա, ի սրտէ կը ցաւիմ մօրեղբօրս այս տարաբաղդ վիճակին վրայ. բայց մեծ մխիթարութիւն մ'է ինձ որ կրնամ ձեզ պէս մարդու մը խնամոց յանձնել զայն։ Կարդացի ձեր յօրինած խորհրդաւոր գնամոլութեան սքանչելի գիրքը. Մեծին Լաքիրոլի Մոռալ հիւանդութեան անուն գրքէն ի վեր տեսնուած ամենէն նշանաւոր գործն է իւր տեսակին մէջ։ Գիտեմ նաեւ որ դուք հայր մ'էք ձեր հիւանդաց համար, ուստի չեմ թշնամանք մ'ըներ ձեզ յանձնարարելով որ լաւ խնամ տանիք դժբաղդ մօրեղբօրս։ Գալով իրեն համար վճարուելիք թոշակին, ձեր կամաց կը թողում որոշել։»

Եւ թղթապանակին մէջէն հազար ֆրանքնոց պանքտոմս մը հանեց վառարանին վրայ դրաւ։ (Շարունակելի)

La publicité de l'etranger est exclusivement remise à l'Eastern Agency, Constantinople Karaekuy Déirmen Han

կաթուղեայ Եէտի-գուլէի արուեստանոցը։

Երկաթուղեայ ցնօրէն
Կ. Պոլիս ՀԱԼԷՆ
30 յուն. 1883 2

ԻԼԱՆ

Օրման վէ Մէատին մէճլիսինէն

Պուլղար տաղը մատէնի հասըլաթընտան տէօրթ եիւզ էլի սէքիզ վէ քիւսուր եէնի տիրէմ ալթուն իլէ էլի տօղուզ պին սէքիզ եիւզ էլի սէքիզ վէ քիւսուր եէնի տիրէմ սիմին պիլ միւզայէտէ ֆիրուլիթի օլունճաղը վէ իչպու չուպաթը բուտինին օնընճը բէնճէնպէ կիւնիւ տախի միւզայէտէսի իճրա գըլընճաղը ճիհէթլէ թալիպ օլանլարըն տէրօղիթոյ վէ եա միւթէպէր քէֆիլլերի իլէ եէվմի մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ տօղուզա գատար Օրման վէ մէատին մէճլիսինէ միւրաճաաթ իլէմէլերի իլան օլունուր։

3 չուպաթ 94

Արզընի մատէնի հասըլաթընտան օլուպ եալը քէօչկիւնտէ վագը մէատին անպարընտա մէվճուտ պուլունան եիւզ օն եէտի պին տօղուզ եիւզ երմի պէշ գըյէի ճէտիտ նիւհասը իսալիսին թափտան վէ միւշթերիներ թարաֆընտան իսթէնիլէճէք օլուր իսկ թալէպ օլունճաք մըգտարլարը այրու այրու պիլ միւզայէտէ ֆիրուլիթի օլունճաղը կիսի պէրէքէթլի վէ Պուլղար տաղը մատէնլերի հասըլաթընտան օլուպ քէղա մէվճուտ անպար պուլունան եիրմի եէտի պին իւչ եիւզ սէքսէն պիր գրյէի ճէտիտ գուրչունըն պիլ միւզայէտէ սաթրլաճաղը վէ միւզայէտէլերի տախի իչպու չուպաթը բուտինին օնընճը բէնճէնպիհ կիւնիւ իճրա գըլընճաղը ճիհէթլէ թալիպ օլանլարըն եէվմի մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ տօղուզա գատար տէրօղիթոյ վէ եա միւթէպէր քէֆիլլերիյէ օրման վէ մէատին մէճլիսինէ միւրաճաաթ իլէմէլերի իլան օլունուր։

3 չուպաթ 98

Ն. ԲԱՔԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԵԼՐՈՒԹԻՒՆ

Մարմարէայէ և Բուրսէի դէջ կանոնաւոր բոպէ բանաղ

Մեկնում Մարսիլիայէն ամեն տան եւ հինգ օրն անգամ մը չորեքշաբթի օրերը։

Ո-ղղուէ և արաբ ո-ղէ-որ-որ-ռիւն

Յառաջիկայ ուղեւորութիւնն ի Բոլթի, հանդիպելով ի Տրապիզոն եւ ի Պաթում պիտի կատարուի Աբդնէ չոգենաւով, որ փետր. 2/14 ին Մարսիլիայէն եւ փետր. 9/21 ին ալ Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ չոգենաւն է Վ.ԺԷ։

Նաւողէքի, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԼՈՐԱՆ ԲԼՊՈՒԼ
Մոմճանէ փողոց, թիւ 114

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբո-լի և Մէնչէսթրիական դէջ- բանաղ ընթացք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանբրա	4,200	Ղլէբէ	3,000
Ֆրա	4,000	Նէբրէ	3.000
Օմանլէ	4,000	Բէբ	3,000
Սէ-որ-դրէ	3,250	Իլլ	2,600
Թէպէ	3,250	Աբրանդէ	1,700
Մալթա	3,250	Լոդէ	800
Նէբ	3,250	Օլինդա	800
Մարէօրէ	3,250	Սէուէլ	750

Օղէրէ չոգենաւը, նաւապետ Բոյ, Լիվերբուլէն պիտի հանի դէպ ի 20 ներկայ ամսոյս։

Վերոյիշեալ չոգենաւք չքեղապէս յարդարուած են ճանրորդներու համար։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒ եւ ԸՆԿ.
Գործակատար

Մէյտանլըգ սօգագ, Պոլիս

կամ առ Պ. ՆԷՎԻՑԼ Է. ՄԱԼԹԱՍ
թիւ 1 եւ 3, Նարլեան խան,
Վոյվոտա փողոց, Ղալաթա.

Ցնօրէնութիւն, Լիվերբուլ,
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվերբուլ.

Գործակալներնէ

Ալէքսանդրիա	Ռ. Ճ. Մոս եւ Ընկ.
Պէյրութ	Ց. Բաթթարաքի
Կ. Պոլիս	Ց. Վ. Ուիթոլ եւ Ընկ.
Դարդանէլ	Ֆրանք Քալվերթ
Ճիպրալթար	Սմիթ, Իմոս եւ Ընկ.
Մալթա	Սմիթ եւ Ընկ.
Իսքէնտէրուն	Լէվի, Ֆրանք եւ Ընկ.
Զմիւռնիա	Պ. Ռ. Ուիթալ եւ Ընկ.
Շիրա	Ն. Ռ. Բէզրոբուլոյ

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ուր- ոփոը -տան մ'անթամ կը բանի Լիվերբո-լի և Մէնչէսթրիական դէջ-.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մալմա	3,000
Ադրիա	3,000	Մարսէյ	2,500
Աքէբէ	3,000	Նանթ	2,500
Պարնիա	4,600	Բուլոնիա	5,000
Պորտլանտ	3,800	Բարսիլոնա	3,200
Պուլտէ	2,500	Բուլտիր	3,000
Պրէմէն Գոռ	1,200	Սէրվիա	7,800
Սէֆիլտնիա	5,000	Սէրդիա	4,600
Քարթաճնիա	4,700	Սարտինիա	3,000
Շերպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէվէրպա	2,500	Սէրտ	3,000
Կուլլէա	4,000	Թրպիզոն	3,000
Քէրար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարմեն	3,000		

Շերպուրկ չոգենաւը, նաւապետ Ճոնս, Լիվերբուլէն կը սպասուի դէպ ի 22 ամսոյս։

Սատրագրեալս արտօնութիւն ունի ճանրորդ եւ վաճառք ընդունիլ Նիւ Եորքի եւ Պոսդընի, ինչպէս նաեւ Միացեալ-Նահանգաց ուրիշ կողմերուն համար՝ օրինաւոր սակագներով։

Դիմել առ.

ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ, Գործակատար.
թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան
Ղալաթիա։

Ցնօրէնք ընկերութեան
ՊՐԻՆՍ ԵՒ ՄԱՔԻՎԷՐ
1, Ռըմֆորտ Սթ. Լիվերբուլ։

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբո-լի, Մէնչէսթրիական և Օրեսայի դէջ կանոնաւորապէս բանաղ

ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Ա.յս Սոֆիա	3,000	
Աբրոպա	2,500	Ռոմբրս
Աբրոպա	2,500	Քրուիքշանք
Լոթոնիա	2,500	Ուիլքս
Մանչեսթրիա	3,500	Մարչ
Բոսֆէլիա	2,800	Ֆոթիրճիլ

Այս չոգենաւք կին ֆամբրդներ ալ ունին։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու եւ Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն եւ հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

ՖՐԷՏ, ԼԷՅԼԱՆԴ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որ կանոնաւորապէս կը բանի Լիվերբո-լի և Արեւելեայ դէջ-.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Աշէրէան	2,500	Ֆլինդրիան	3,700
Ալասոս	2,500	Ֆլամինիան	3,700
Ինվարլոշլիան	2,500	Ֆլվիան	3,700
Անինիան	2,500	Իսպերիան	5,500
Աբրանան	3,700	Իսլանդիան	5,500
Պովորիան	6,000	Իտալիան	5,500
Պուլարիան	6,000	Լեսպան	2,200
Բարսելոնա	800	Լիսաբոնա	2,500
Սարդինիան	2,000	Լոնդոն	800
Տորոն	700	Օբորնիա	700
Լիվերբուլ	3,700	Բերլին	3,800
Ֆրանսիան	3,700	Վանկուվրիան	6,800
Ֆրանկֆորտ	3,700	Վերմանիան	6,800

Անոթոլոշլիան չոգենաւը Լիվերբուլէն ամսոյս 19ին մայրաքաղաքս հասաւ եւ պիտի մեկնի յառաջիկայ շաբթու ըզմիւռնիա հանդիպելով Լիվերբուլ երթալու համար։

Շաբաթական չոգենաւներու նոր գիծ մը հաստատեցաւ Լիվերբուլի եւ Պոսդընի միջեւ, եւ սատրագրեալս հեղուկէ զատ ուրիշ վաճառք կ'ընդունի օրինաւոր սակագներով։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գործակալ
թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միսէթ խան, Ղալաթիա

Նաւատերք, Պարոնաք Ֆրէտ, Լէյլանտ եւ ընկ. Լիվերբուլ

Գործակալներնէ

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Զիպրալթար, Պ. Պ. Քարվիր եղբարք.
Ալէքսանդրիա, Կ. Լ. Վանման եւ ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկօրտատոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդոլ եւ ընկ.

Ա. Զ Դ

Կարապետ Գալֆաեան եւ Յակոբ Պէրպէրեան պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ վաճառատանց եւ խանութներու համար տեսակ տեսակ գեղեցիկ գրերով թապոներ շինելու, ապակիի վրայ վաճառատանց անունները գրելու, տուներ ներկելու եւ պատերու վրայ գեղեցիկ եւ ընտիր նկարներ յօրինելու, տոսախի (չիմչիր), քարի եւ պղինձի վրայ ամէն տեսակ փորագրութիւններ ընելու պատրաստ են գոհացուցիչ գիներով։

Փափաքողք պէտք է դիմեն Կ. Պոլիս Բարմաք-Գարու, Մաղազինիներու մէջ 22 թիւ խանութը։

Ցիչեալ խանութը կը գտնուի նաեւ Պ. Մարտիկ Լազոլուեան, որ տպարանի մատուներ լարելու, կարի մեքենաներու գործածման եղանակն ուսուցանելու, եւ կոարած մեքենաներ շինելու պատրաստ է։

ԱՇԵՐԻ ՎԻԿՈՐԸ եղական դարման է հերաց ամեն տեսակ դժուարութեանց և սոյն պատակին համար ծախուած ուիշ բաղադրութիւններէ առաւել գոհ կընէ գործածողները։

Մանաւանդ իգական սեռի գործածութեանը համար անհրաժեշտ է այս, քանզի կառատացնէ ու մեռաքսանման փայլուն և կակուղ կընէ գլխու կարծը մազը։ Որեւ է պատճառաւ գունաթափ եղած անվրէպ իր նախկին գոյնին կը վերադարձնէ. անչնչէ եթէ արմատը փճացած չէ (քանզի բնութեան մէջ ոչինչ կահատատ մազը կը վերահաստատէ, Դափաձին տեղ նոր մազ կը բուսրող է մազ բուսցնել երբ արմատը փտած է), գլխուն ճերմակ թեփը շուտով կանհետացնէ։ Միով բանիւ բնական ու փայլուն մազի առատութեամբ գլխոյն զարդարութիւնը գործածողը խիստ վայելչադէմ կերպարանք մը կստանայ։ Մարքաքաղաքիս մէջ և այլ տեղեր բազմաթիւ գործածողք այսպէս կը վկայեն։ Անուշահոտ յուղ մ'է, չիյր կանանչ Մարդի մէջ ամփոփեալ է։ դեպք. վաճառք ի գալ շատեր կը ծախեն։ Այէրի վիկորը հարցնել պէտք է։ Գլխաւոր տեղին է Մինասեանի Ամերիկեան վաճառատունը ի Ղալաթիա կատարելու պարտ։

Տրագրս ամեն օր կը հրատարակուի բաց ի կիրակի և տօն օրերէ։

Բաժանորդագրութեան տեղն է Կ. Պոլիս, Ռիզա փաշա եօղուշը Շարք շարքը թիւ 33 Մասիսի խմբագրատունը։ Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց գրասենեակները։

ԿԱՐԻՆ Յովհաննէս էֆ. Տ. Մելքիսեդեկեան.
ԵՐԶՆԿԱ. Յ. Շաւարշ էֆ.
ՅԵՐԱՍՏԻԱ. Երանոս էֆ. Պ'ամպոլեան.
ՈՒԱՄԱՅԻՆ. Եդուարդ էֆ. Մուրատեան
ՌՈՍՏՈՓՈ. Սրբ. Տ. Արիստակէս քահանայ Ֆէչլեան.

ԶՄԻՒՌՆԻԱ. Ա. Սարգիս էֆ. Քէլեան։
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Խուրշիտ էֆ. Էսկեան։
ՏՐԱԲԻԶՈՆ. Սահակ էֆ. Էթմէքեան։
ՆԻԳՈՍԻԱ. Գէորգ էֆ. Նազարեան։
ՄՈՒՇ. Արմենակ էֆ. Թանդաշեան։
ՎԱՆ. Պետրոս էֆ. Գաբամաճեան։
ԲԷՅՐԻԹ. Սեդրակ էֆ. Խարաճեան։
ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ. Թովմաս էֆ. Թոճեան։
ԵԳԵՍԻԱ. Գէորգ էֆ. Կ. Ոսկերչեան։
ՖՕՔՇԱՆ. Ֆէրհատ էֆ. Ս. Ֆ[illegible] հաճեան։
ՏՕԹԻ. Ս. Գ. Նիկողայոս Տ. Ղեւոնեան։
ԿԱՅԿԱԹԱ. Պետրոս էֆ. Հէքեան։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԴԵՂԱՐԱՆ

Պ. եւ Հ. ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ դեղավաճառութեան և դեղագործութեան զբաղելով հասարակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն եկած ջանքը խնայած չըլլալիս յայտնի է մեր պատուարժան յաճախորդաց և բոլոր հասարակութեան։ Այս անգամայ, մեր յարգոյ յաճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար դեղարան մը բանալու փափաքելով, շատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ Պոլսոյ Եէնի-Ճամի փողոցի 26 թիւ «Թերանոցէն զատ՝ նոյնպէս և Կ. Պոլիս կամուրջին դիմացը 77 թիւ «Պ. և Հ. Քիւչիւքեան եղբարք» անուամբ դեղարան և մթերանոց (տէրօղիթօ) մըն ալ բացած ենք, ուր Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Գերմանիոյ քիմիական բաղադրութիւններն ու գանազան դեղերը մեծ խնամով շինուած, և ամենէն ընտիր տեսակները կը գտնուին և աժան գնով կը ծախուին։ Այսոնցմէ զատ, ամեն տեսակ գործածուած զանազան տեսակ գինի, ազնիւ ձկան իւղ, բոնեաք և ուրիշ ըմպելիք միշտ կը գտնուին, ինչպէս նաև ամեն տեսակ գործիքներ։ Եկած դեղագիրք իսկոյն թարմ դեղերով, աժան գնով և մեծ խնամով կը պատրաստուին։ Այսոնցմէ զատ դեղարանին վերնայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ որոշուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար բժշկի հետ խորհրդակցիլ ուզող անձինք, մեր դեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը տեսնեն։

Դարձեալ հռչակաւոր բժիշկ Մեծ. Տօքթ. Արապեանն ալ որ իւր ճարտարութեամբը շատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ եղած է, երկուշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը ժամը 6—8 մեր դեղարանը պիտի գտնուի։

Տօքթ. Եդուարդ Կ. Իսթիւճեան էֆ. ևս ամեն օր ժամը 6—10 մեր դեղարանը կը գտնուի և կիրակի օրերը ժամ 3—8 ձրի կը նայի հիւանդաց։

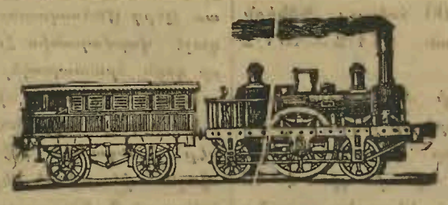

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷԻ

Մկ-ոել 7 Նոյեմ. (Ն. Տ.) 1882, գնալ- ցնոր գնօրէնութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40
Ա-ոտ																				
Կ. Պոլիս . . . Երթ	6 41	7 15	7 44	8 16	8 47	9 13	10 10	10 35	11	12										
Գում-գարու . . .	6 52	7 27	7 55	8 27	8 58	9 24	10 21	10 46	11 11	12 11										
Եէնի-գարու . . .	6 56		7 59			9 28	10 26	10 51	11 15	12 16										
Սամաթիա . . .	7 2		8 5			9 34	10 33	10 58	11 21	12 23										
Եէնի-գուլէ . . .	7 8	7 41	8 11	8 35	9 8	9 37	10 39	11 2	11 27	12 27										
Մաքրիգիւղ . . .	7 20	8	8 24		9 22		10 53		11 41											
Այ-Սոֆիա . . .		8 14	8 35		9 33		11 4		11 54											
Քիւչիւք-Զէքմէճէ . . . Ժամանում		8 25							12 3											

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Իրիկուն																			
Կ. Պոլիս . . . Երթ	12 30	1 47	2 18	2 55	3 25	3 55	4 25	4 58	5 29	6 1										
Գում-գարու . . .	12 40	1 58	2 29	3 5	3 36	4 6	4 36	5 9	5 40	6 1[illegible]										
Եէնի-գարու . . .	12 44	2 2	2 34	3 9	3 41	4 10	4 41	5 14	5 45	6 1[illegible]										
Սամաթիա . . .	12 50	2 8	2 40	3 15	3 48	4 16	4 48	5 20	5 52	6 2[illegible]										
Եէնի-գուլէ . . .	12 54	2 12	2 46	3 19	3 54	4 20	4 54	5 24	5 58	6 3[illegible]										
Մաքրիգիւղ . . .			2 58		4 8		5 8		6 12	6 4[illegible]										
Այ-Սոֆիա . . .					4 19		5 19		6 25											
Քիւչիւք-Զէքմէճէ . . . Ժամանում									6 34											

ՔԻՒՉԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1
Ա-ոտ																				
Քիւչիւք-Զէքմէճէ . . . Երթ			7 34									1 35							6 38	
Այ-Սոֆիա . . .			7 45		8 42		9 43		11 27			1 46					4 28		5 30	6 51
Մաքրիգիւղ . . .	6 55	7 26	7 58		8 55		9 56		11 40			1 59		3 6			4 41		5 43	7 5
Եէնի-գուլէ . . .	7 9	7 40	8 12	8 42	9 9	9 43	10 10	11 26	11 54	1 1	1 40	2 13	2 49	3 20	3 52	4 27	4 55	5 31	5 57	7 26
Սամաթիա . . .	7 14	7 45	8 17	8 46	9 14	9 47		11 31	11 59	1 6	1 45	2 17	2 53	3 24	3 56		4 59		6 2	
Եէնի-գարու . . .	7 21	7 51	8 23	8 52	9 20	9 53		11 37	12 5	1 13	1 52	2 23	2 59	3 30	4 2		5 5		6 8	
Գում-գարու . . .	7 26	7 56	8 28	8 57	9 25	9 58	10 20	11 42	12 10	1 18	1 57	2 28	3 4	3 35	4 7	4 37	5 10	5 41	6 13	7 40
Կ. Պոլիս . . .	7 35	8 5	8 37	9 6	9 34	10 7	10 29	11 51	12 19	1 27	2 6	2 37	3 13	3 44	4 16	4 46	5 19	5 50	6 22	7 53

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Իրիկուն																			
Քիւչիւք-Զէքմէճէ . . . Երթ																				
Այ-Սոֆիա . . .																				
Մաքրիգիւղ . . .																				
Եէնի-գուլէ . . .																				
Սամաթիա . . .																				
Եէնի-գարու . . .																				
Գում-գարու . . .																				
Կ. Պոլիս . . .																				